

УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

РІЧНИЙ ЗВІТ 2021

ueex.com.ua

Українська енергетична біржа (УЕБ) новий енергетичний хаб на карті Європи

УЕБ - це відкрита електронна торгова платформа, що забезпечує організаційну, технологічну та правову основу для розвитку і функціонування ринків електроенергії та енергоресурсів.

МИ СТВОРЮЄМО РИНОК
МИ УОСОБЛЮЄМО РИНОК

11 років діяльності

11 сегментів ринку

За останні 5 років:

400+
млрд. грн
обсяг торгів

65+
тисяч
укладених угод

5000+
компаній
учасників

УЕБ являється лідером біржової торгівлі в Україні і єдиною централізованою платформою, де зосереджена найбільша ліквідність та торгівля всіма видами енергоресурсів. УЕБ є членом Europex - Асоціації європейських енергетичних бірж.

ЗМІСТ

Звернення Голови Біржового комітету 4
Звіт представників менеджменту УЕБ 5
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ УЕБ 6
Результати торгів у 2021 році 7
Ключові події у 2021 році 8
Організаційна структура 9
Торгові системи УЕБ 10
РИНКИ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ УЕБ 12
Електрична енергія 12
Природний газ 24
Нафта та газовий конденсат. 31
Нафтопродукти та скраплений газ. 34
Необроблена деревина 39
Прозорро.Продажі 42
ПРОЗОРІСТЬ ТА ЗВІТНІСТЬ. 43
Плани УЕБ у 2022 році 45

Олексій Дубовський

Голова Біржового комітету
ТОВ «Українська енергетична біржа»

Прозорість, відкритість та мобільність - саме ці інструменти є перевагами сучасної біржової торгівлі, що дозволяють бачити всю кон'юнктуру ринку, заощаджувати час та зменшувати витрати при купівлі чи продажу товару. У 2021-му році ми продовжували вдосконалювати основні напрямки та шукали й відкривали нові. Це дозволило залучити до торгів на біржі ще більше нових учасників, а вони, своєю чергою, мали можливість скористатися сучасними, зручними механізмами торгівлі.

Мета УЕБ – створити в Україні конкурентний біржовий ринок. Йдучи до цієї цілі, ми використовуємо не лише свій багаторічний досвід, а і залучаємо іноземних та українських партнерів. У 2021 році Українська енергетична біржа та Оператор газосховищ відкрили можливість торгівлі нерозмитненим газом в ПСГ. Саме УЕБ стала для держави надійним інструментом з побудови конкурентних ринків та реалізації державної політики.

У 2022 році ми продовжимо впроваджувати та застосовувати новітні європейські практики, які необхідні в умовах сучасного енергетичного ринку. Розвиток біржової торгівлі дозволить зменшити залежність українських компаній та кінцевих споживачів від світових цін, які у свою чергу, є доволі волатильними.

Висловлюю щиру повагу та подяку учасникам ринку, партнерам за співпрацю та довіру, а своїй команді – за професіоналізм. Ми залишаємось відкритими до спільної роботи, розробки нових проєктів та їх втілення. Понад 11 років ми разом з вами вдало розвиваємо та удосконалюємо біржову торгівлю на українському ринку енергоресурсів, а відтак робимо свій внесок у економічний та європейський розвиток України.

Інна Щербина

Заступниця Голови Біржового комітету
ТОВ «Українська енергетична біржа»

Команда УЕБ чітко усвідомлює мету, до якої ми рухаємося, і має чітке бачення ринку, який ми будуємо. УЕБ рішучими кроками наближається до цільової моделі біржі розвинутого європейського світу. Наша держава має надпотужний потенціал, але тільки злагоджена робота всіх стейкхолдерів і глибоке розуміння ринку здатні його реалізувати та запустити ефективні трансформаційні процеси.

УЕБ інвестує в інтелектуальний капітал своєї команди, щоб УЕБ могла інвестувати в майбутнє своєї України. Ефективний ринок з ефективними гравцями, стабільні, єдині, конкурентні і прозорі правила – все це основа стійкої економіки.

Ми з задоволенням презентуємо здобутки біржі 2021 року. Вдячні своїм партнерам за їх внесок у розвиток біржової торгівлі та ринковості.

УЕБ працює за принципом неухильного дотримання чинного законодавства, прозорості та доступності до торгів кожного учасника. Наша мета - як найефективніше реалізувати в Україні енергетичні реформи і тим сприяти європейському майбутньому України.

Олександр Коваленко

Генеральний директор
ТОВ «Українська енергетична біржа»

За результатами 2021 року біржова торгівля енергоресурсами на УЕБ показала зростання обсягів продажів як у натуральному, так і у вартісному вираженні. Значну частку у загальній структурі продажів займає електроенергія. УЕБ минулого року розроблено систему двостороннього аукціону стандартними контрактами з періодом постачання тиждень, місяць квартал та ін. відповідно до європейської практики. До формування механізму таких торгів залучені учасники ринку, представники Міністерства енергетики та НКРЕКП. УЕБ готується до повноцінного запуску системи двосторонніх аукціонів після тестування та врахування зауважень учасників ринку.

Окрім росту продажів за основними напрямками, спостерігається значне збільшення обсягів реалізації необробленої деревини. На даному сегменті ринку з'являється все більше учасників. УЕБ розробила нову торгову систему для проведення аукціонів з продажу необробленої деревини.

Як ми бачимо, Українська енергетична біржа впроваджує сучасні технології, опановує нові напрямки, розробляє та втілює перспективні проєкти.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ УЕБ

UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE

УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

- **перша ліцензована НКЦПФР товарна біржа в Україні**
  - ✓ ліцензія на діяльність з організації торгівлі продукцією на товарних біржах
  - ✓ ліцензія на клірингову діяльність з визначення зобов'язань
- **оперує ринком електроенергії в сегменті двосторонніх договорів**
- **оператор торгової платформи на внутрішньодобовому ринку газу та ринку на добу наперед**
- **організовує біржову торгівлю всіма видами енергоресурсів**
- **є основним джерелом ринкових цін на енергоносії в Україні**

Електроенергія РДД 75% від споживання	**Газ** 15% від вільного ринку	**LPG** 35% від виробництва
Нафтопродукти 15% від виробництва	**Нафта і газовий конденсат** 71% від виробництва	**Необроблена деревина і пиломатеріали** 65% від виробництва з липня 2021 року
Вугілля	**Добрива**	**Сировина та інша продукція**
Податкова застава	**Prozorro.Sale**	

Результати торгів у 2021 році

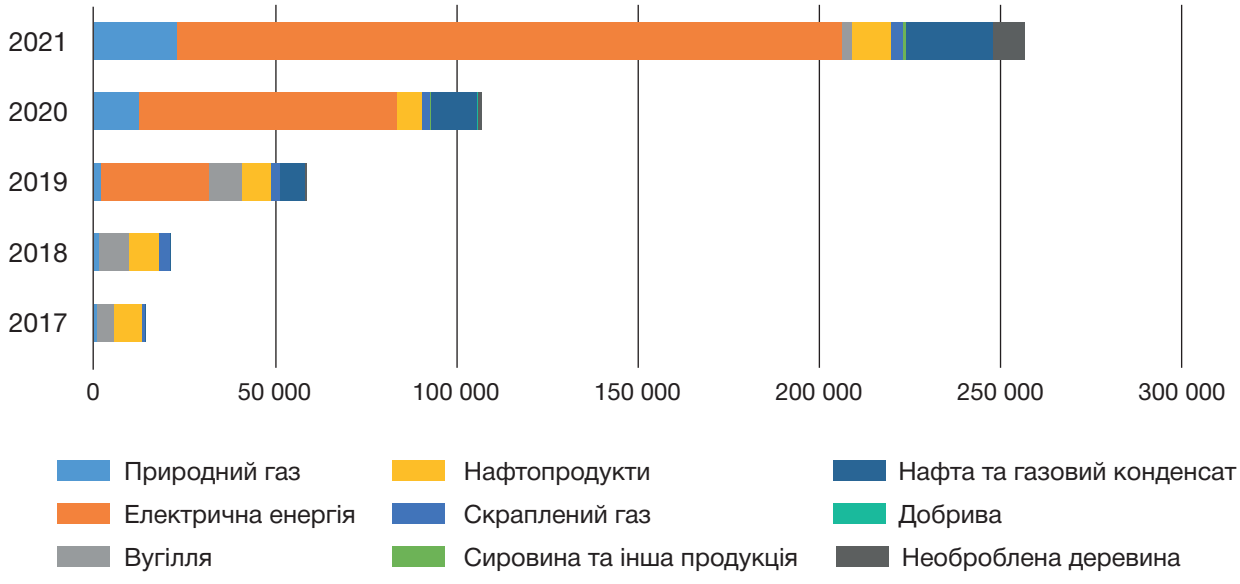
Протягом 2021 року загальна кількість учасників УЕБ зросла в чотири рази, збільшившись на понад 5000 компаній, а вартість реалізованих енергоресурсів збільшилась удвічі, перевищивши 250 млрд. грн. В тому числі, обсяги продажів електроенергії зросли на 12%, досягнувши 109 млн. Мвт. год., реалізація нафтопродуктів та скрапленого газу зросла на 10%, перевищивши 550 тис. тонн., обсяги продажу деревини зросли у 4 рази, досягнувши 3 млн. куб. м. У 2021 році УЕБ удосконалено функціонал для торгівлі та розширено присутність на ринках по декількох напрямках, таких як короткостроковий ринок природного газу та ринок необробленої деревини.

Показник	2019	2020	% приросту	2021	% приросту
Кількість торгових сесій*	759	1024	↑ 34,91	**2270**	↑ **121,68**
Кількість учасників	1040	1220	↑ 17,31	**5374**	↑ **340,49**
Реалізація енергоресурсів, млрд. грн.	58,96	105,92	↑ 79,65	**256,41**	↑ **142,08**

* у формі одностороннього аукціону

В Україні імплементовано законодавство, відповідно до стандартів ЄС, що регулює діяльність товарних бірж. Відповідно до Закону України 738-IX від 19.06.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» діяльність товарних бірж підлягає ліцензуванню, та регулюється на підставі та в межах повноважень, визначених Законом «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків».

Обсяги торгів за напрямками, млн. грн.

Ключові події у 2021 році

16 грудня 2021
Оксфордський інститут енергетичних досліджень відзначив участь УЕБ у розвитку ринку природного газу.

2 листопада 2021
Українська енергетична біржа та Оператор газосховищ відкрили можливість торгівлі нерозмитненим газом в ПСГ.

10 вересня 2021
Українська енергетична біржа почала публікацію Місячного індексу ціни електроенергії базового навантаження.

21 липня 2021
УЕБ спільно з Energy Community, TSO та біржами країн Південно-Східної Європи підписали меморандум, спрямований на створення умов для реалізації проекту SEEGAS.

01 липня 2021
Українська енергетична біржа стає першою ліцензованою товарною біржею в Україні відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів».

14 червня 2021
УЕБ обрана торговою платформою для балансування Оператором ГТС.

07 квітня 2021
На УЕБ розпочинає роботу Рада секцій за напрямком “Електрична енергія”.

05 квітня 2021
УЕБ спільно з Укртрансгазом відкрила нову опцію торгівлі газом. Надано можливість купівлі-продажу короткострокових стандартизованих продуктів у ПСГ.

02 квітня 2021
УЕБ впроваджує функціонал з відслідковування ціни під час аукціону.

10 березня 2021
Зміни до аукціонів по електроенергії. Графік продажу пікового навантаження (PEAK) відтепер з 08.00 до 20.00.

05 березня 2021
Аукціонний комітет погодив зміни до аукціонів по електроенергії для забезпечення дотримання продавцем принципу економічної доцільності та гарантії рівних умов для придбання електроенергії учасниками аукціонів.

25 лютого 2021
На УЕБ створено Раду секцій за напрямком «Природний газ».

18 лютого 2021
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) та Українська енергетична біржа (УЕБ) підписали Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю.

Організаційна структура УЕБ

Вищим органом управління УЕБ є Загальні збори. Біржовий комітет здійснює управління біржею в період між Загальними зборами. Виконавча дирекція здійснює операційне управління. Така організаційна структура ставить високі вимоги до управлінської команди, тому УЕБ приділяє значну увагу професійному розвитку співробітників, сприяє набуттю нових знань та досвіду.

Консультативний комітет є колегіальним органом Біржі, метою діяльності якого є розробка стратегії функціонування, надання пропозицій і консультацій щодо підвищення ефективності роботи Біржі та розвитку відповідно до європейських стандартів, сприяння посиленню міжнародного співробітництва для забезпечення прозорості та конкуренції українського ринку, з кінцевою метою - отримання переваг українськими споживачами.

У 2021 році було створено Ради Секцій за напрямками, серед завдань яких - здійснення взаємодії з біржею щодо питань організації та розвитку біржової торгівлі та інших послуг біржі, сприяння врахуванню органами державної влади думки Ради Секцій під час формування і реалізації державної політики в енергетичній галузі, у сфері біржової торгівлі, клірингової та розрахункової діяльності тощо, підготовка спільних заходів і обговорень з актуальних питань розвитку енергетичної галузі.

Консультативний комітет УЕБ

Грегор Вайнцеттель
Експерт ринку газу, Секретаріат Енергетичного Співтовариства

Доктор Еґберт Лаеґе
Старший Радник з європейських енергетичних ринків

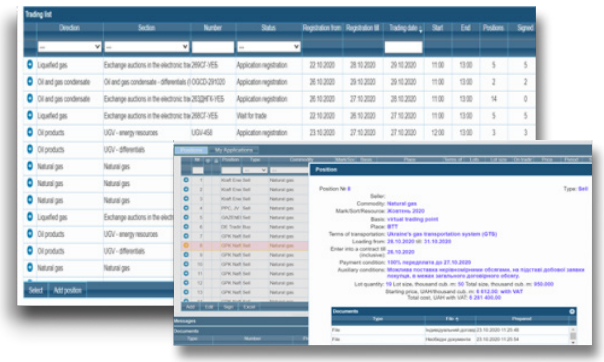
Джузеппе Грімальді
Заступник директора - старший економіст ЄБРР

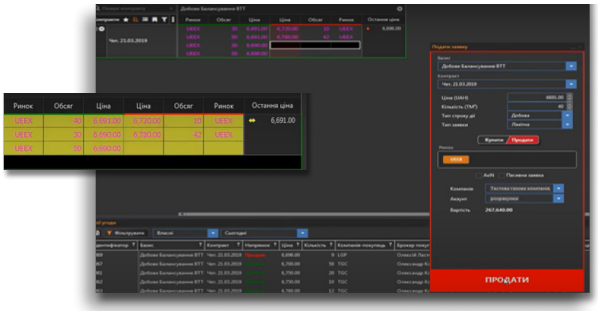
Немчинов Максим
Заступник Міністра енергетики України

Торгові системи УЕБ

Торгові рішення УЕБ будуються на двох основних алгоритмах торгів, що створені власними та європейськими розробниками. Одночасно забезпечується анонімність та конкурентні механізми торгівлі, нівелюються можливі прояви корупції тощо.

Програмний продукт «Біржова електронна торгова система» (далі – ПП БЕТС) працює за технологією одностороннього аукціону з можливістю подачі зустрічних заявок. ПП БЕТС розроблено з урахуванням власного та міжнародного досвіду, особливостей роботи енергетичних ринків та інтересів учасників ринку. ПП БЕТС має окрему конфігурацію для торгівлі електроенергією (БЕТС «Electric Power») та природним газом, що зберігається в газосховищах в митному режимі «митний склад» (БЕТС «ПСГ - митний склад»).

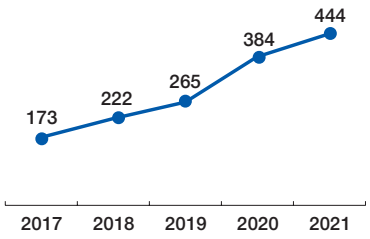

Енергетична торгова платформа представлена для торгівлі короткостроковими стандартизованими продуктами за принципом двостороннього безперервного аукціону (внутрішньодобовий ринок, ринок «на добу наперед» або будь-які інші стандартизовані контракти). Система також інтегрована з інформаційною системою Оператора ГТС і Оператора ПСГ щодо отримання та підтвердження торгових сповіщень, інтегрована з банківською системою щодо роботи з ескроу-рахунками учасників.

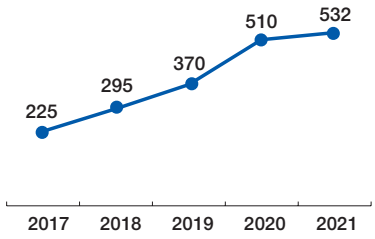

Учасники біржового ринку УЕБ

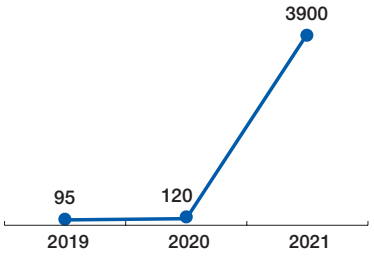
Нафтопродукти

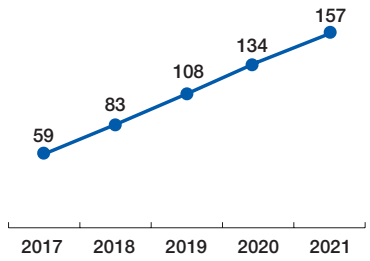
Скраплений газ

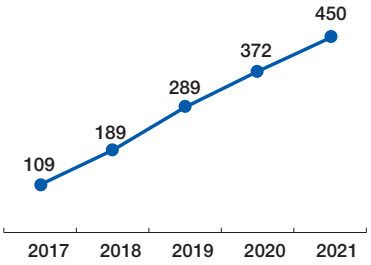
Необроблена деревина

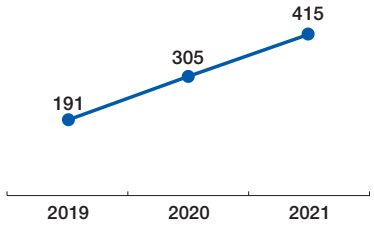
Нафта і газовий конденсат

Природний газ

Електроенергія

Серед учасників торгів та аукціонів такі компанії:

ЕНЕРГОАТОМ

DE TRADING
Торгівля електроенергією

Укргідроенерго

UKRNAFTA
УКРНАФТА

ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ
державне підприємство

НАФТОГАЗ ТРЕЙДИНГ

НАФТОГАЗ УКРГАЗВИДОБУВАННЯ

УКРЕНЕРГО
Національна енергетична компанія

ЦЕНТРЕНЕРГО

Regal Petroleum

DTEK

ERU
ENERGY RESOURCES OF UKRAINE

УКРНАФТА

UA TRANSMISSION SYSTEM OPERATOR

PPC

ОНК

MAN GU
мережа заправних станцій

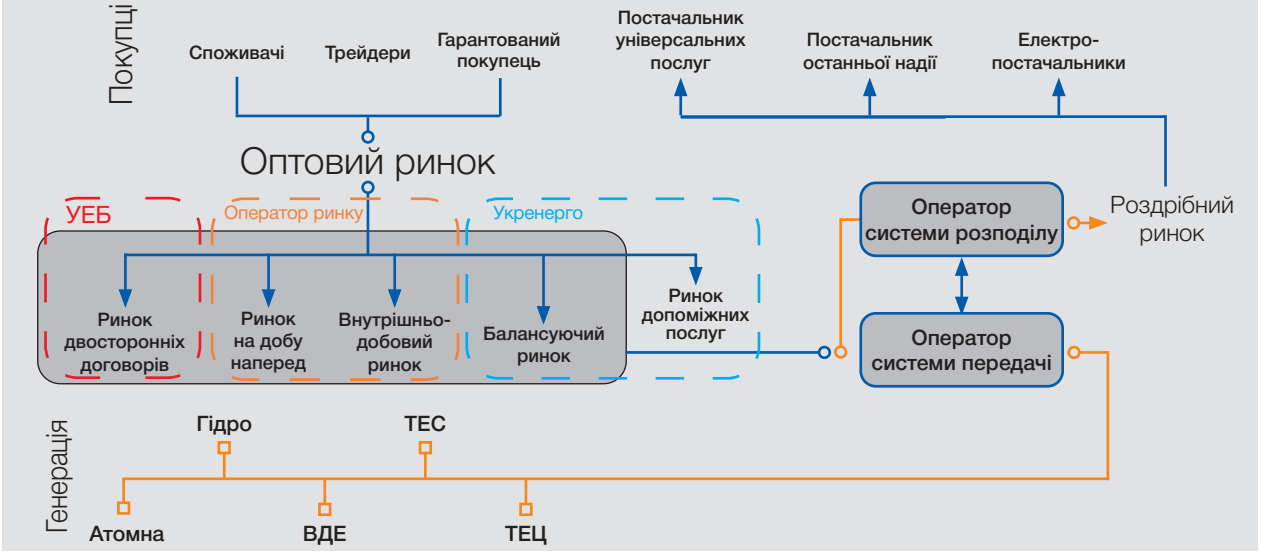

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГІЯ

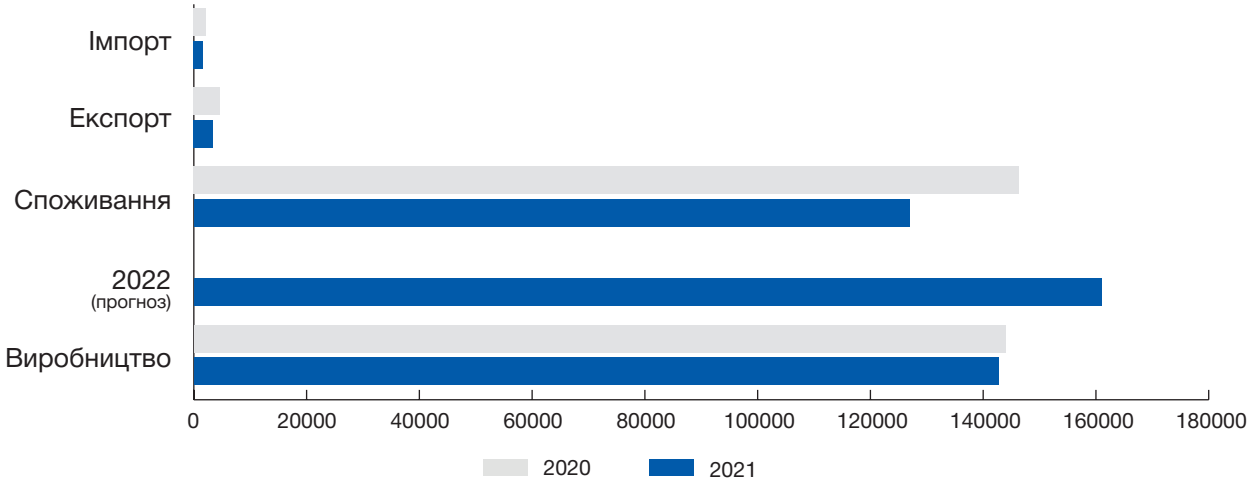
2021 рік був знаковим для ринків електроенергії у всьому світі. Попит на електричну енергію збільшився більше ніж на 6% порівнюючи з минулорічним показником і в подальшому, за прогнозами експертів, буде зростати. Ефективне функціонування ринку електроенергетики як складової енергетичної системи має важливе значення для економіки вцілому.

Виробництво електричної енергії у 2021 році в торговій зоні «ОЕС України» склало 142 млн. МВт. год., переважна частина була згенерована атомними та тепловими електростанціями (86 та 39 млн. МВт.год. відповідно). В торговій зоні «БуОс» виробництво склало 7,42 млн. МВт.год., переважна частина була вироблена тепловою генерацією - 7,39 млн. МВт.год.

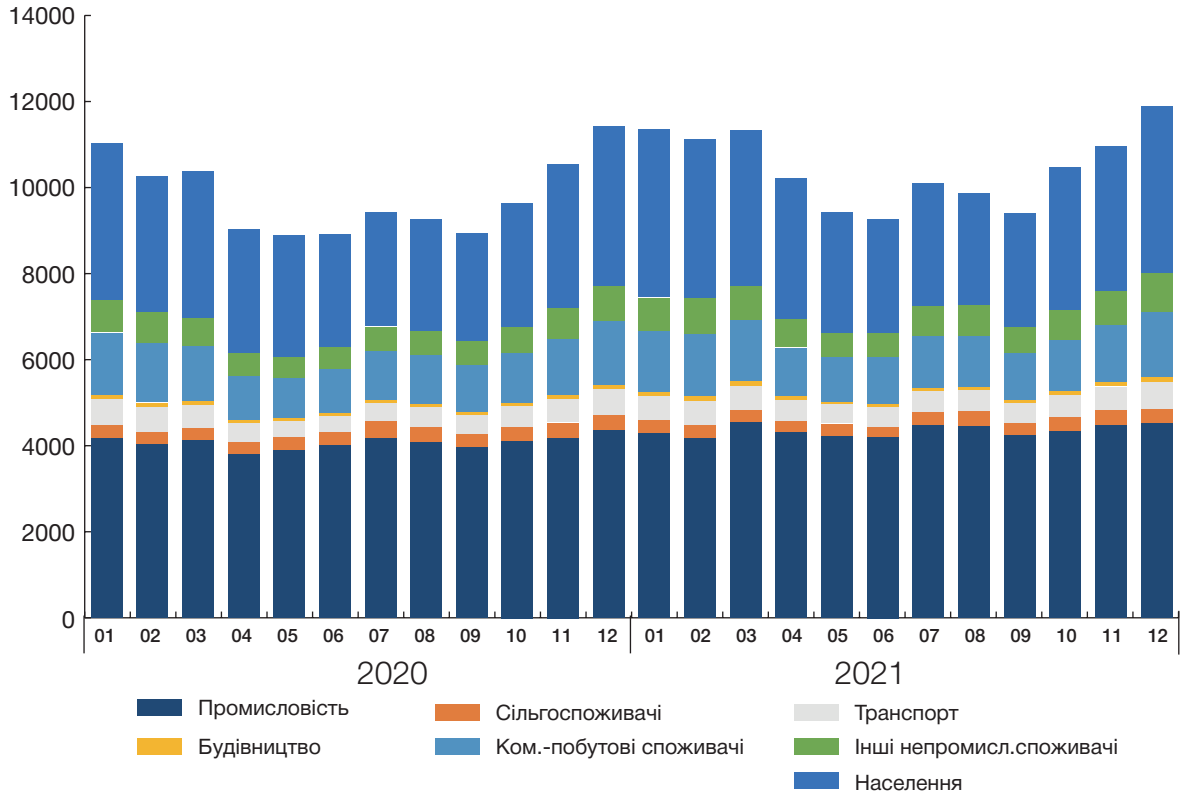
Структура ринку електричної енергії

Баланс виробництва та споживання, тис. МВт.год.

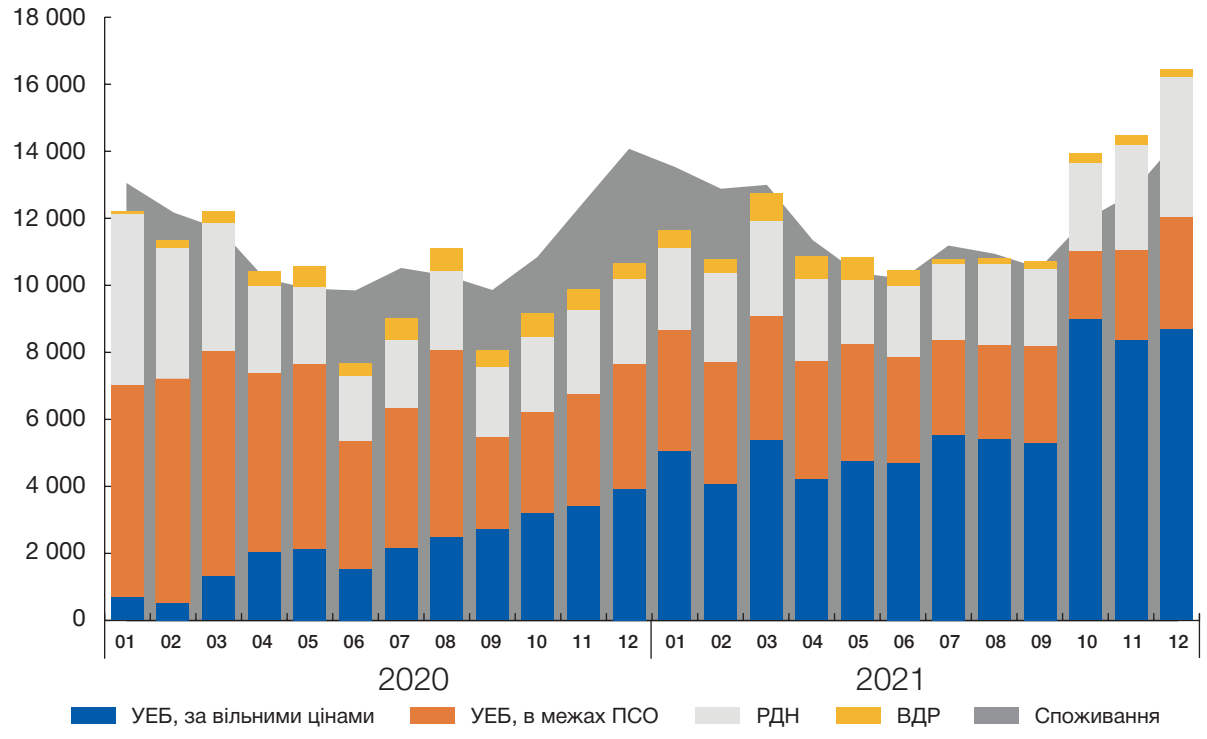

Структура споживання по Україні, тис. МВт.год.

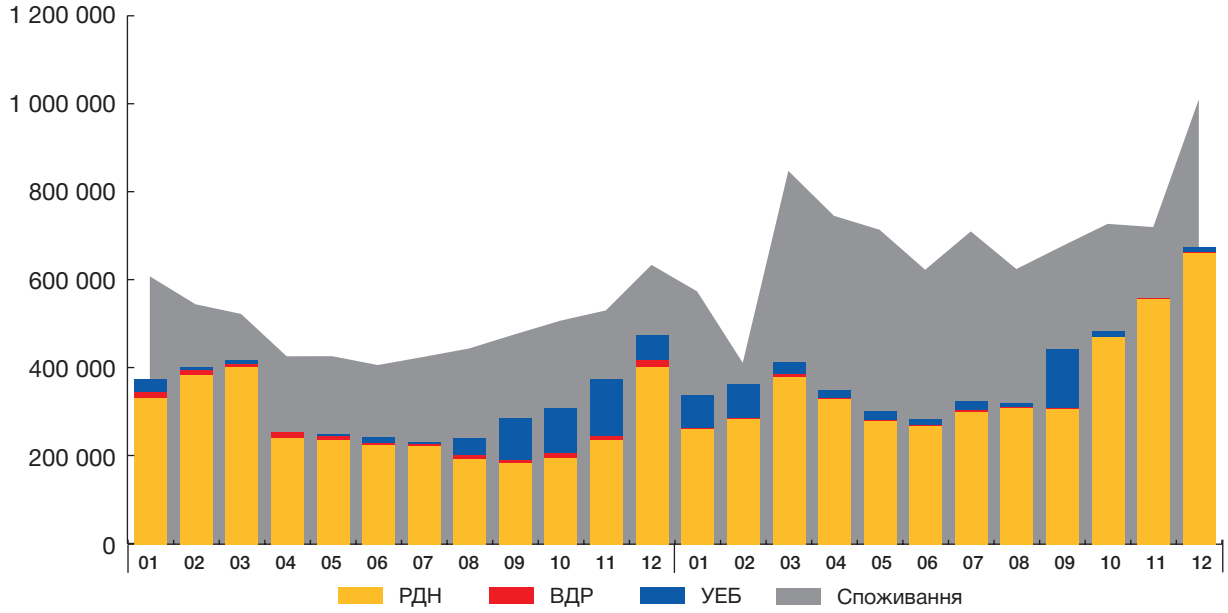

Обсяги продажу електроенергії на УЕБ за періодами постачання в порівнянні з ДП «Оператор ринку» (РДН, ВДР) по торгових зонах «ОЕС України» та «БуОс» відображено на графіках нижче. Частка обсягів продажу на РДД збільшилася відносно рівня обсягів проданої електричної енергії на короткострокових ринках. Слід зазначити, що в Україні у 2021 році відповідно до даних НКРЕКП на РДН було реалізовано 12%, на внутрішньодобовому ринку - 3%, а за двосторонніми договорами - 85% від загального обсягу продажу на ринку електричної енергії.

Обсяг продажу електроенергії в торговій зоні «ОЕС України», тис. МВт.год.

Обсяг продажу електроенергії в торговій зоні «Бурштинський острів», МВт.год.

Price caps

З метою стримання різкого дорожчання ціни на електроенергію НКРЕКП встановлені такі price caps на ВДР та РДН.

Хронологія підняття price caps за 2021 рік.

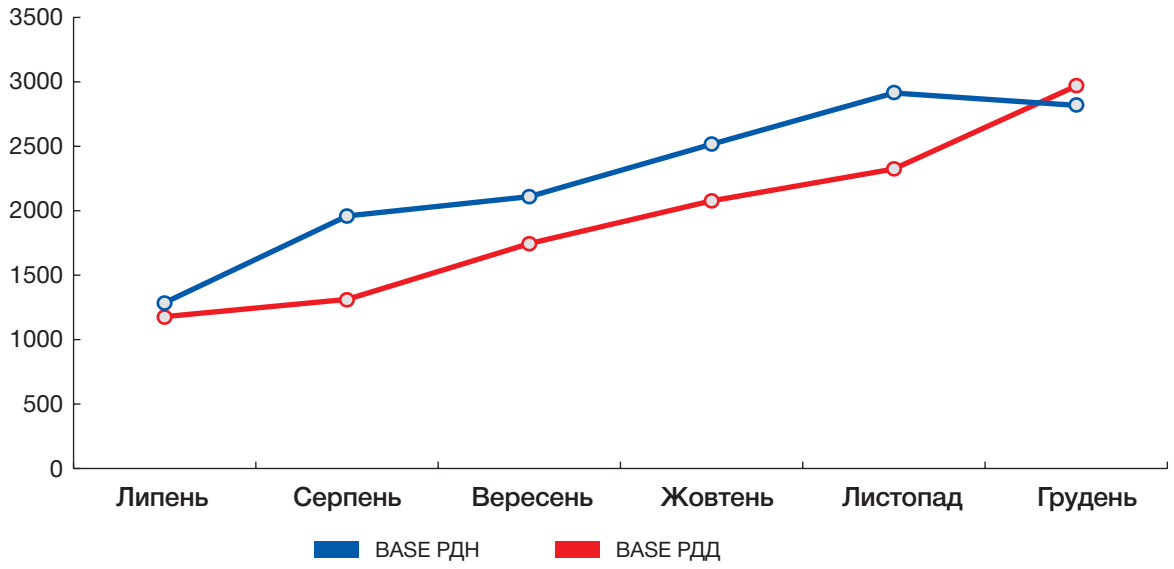
16.06.2021 р. підвищено price caps для торгової зони «ОЕС України» до 1243,71 грн/МВт.год. вночі та 2655,99 грн/МВт.год. вдень.

30.07.2021 р. підвищено price caps для торгової зони «ОЕС України» до 2000 грн/МВт.год. вночі та 4000 грн/МВт.год. вдень.

07.10.2021 р. підвищено price caps з 8 жовтня для торгової зони «БуОс» до 1500 грн/МВт.год. вночі та 2500 грн/МВт.год. вдень.

24.12.2021 р. підвищено price caps з 2 січня для торгової зони «БуОс» до 1650 грн/МВт.год. вночі та 3000 грн/МВт.год. вдень.

Порівняння індексів базового навантаження РДН та РДД, грн/МВт.год.

Пунктом 6 ч.2 Ст. 66 Закону України «Про ринок електричної енергії» закріплено обов'язок державних виробників реалізовувати електричну енергію за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України. Постановою від 5 червня 2019 р.№499, було затверджено «Порядок проведення електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами» (далі – Порядок №499).

Українська енергетична біржа отримала право проводити аукціони з продажу електричної енергії на ринку двосторонніх договорів (далі – РДД) державних виробників відповідно результатів конкурсного відбору згідно з Порядком №499. З цією метою Міністерством енергетики України було утворено конкурсну комісію за участю представників Міненерго, Мінекономіки, НКРЕКП та АМКУ.

Порядком №499 передбачено функціонування Аукціонного комітету, до складу якого входять представники Міненерго, НКРЕКП, Мінекономіки, АМКУ та державних продавців електроенергії. Головою аукціонного комітету є Міністр енергетики або його заступник. Біржа може проводити такі аукціони виключно та в межах правил, що встановлюються Порядком № 499. Моменти проведення аукціонів, що не врегульовані Порядком, визначаються у регламенті біржі, який затверджує Аукціонний комітет. Окрім цього, Аукціонний комітет здійснює моніторинг за проведенням аукціонів щодо дотримання учасниками аукціону та біржею регламенту, розробляє та надає біржі рекомендації щодо заходів, спрямованих на підтримку добросовісної конкуренції, визначає форми та технології проведення аукціону тощо. Аукціонний комітет повністю визначає і контролює умови проведення аукціонів з продажу електричної енергії і має компетенції, щоб їх змінити.

Торгові операції з купівлі-продажу електричної енергії на УЕБ здійснюються відповідно до Нормативних документів біржі у наступних секціях:

- Спеціалізовані секції
- Комерційні секції

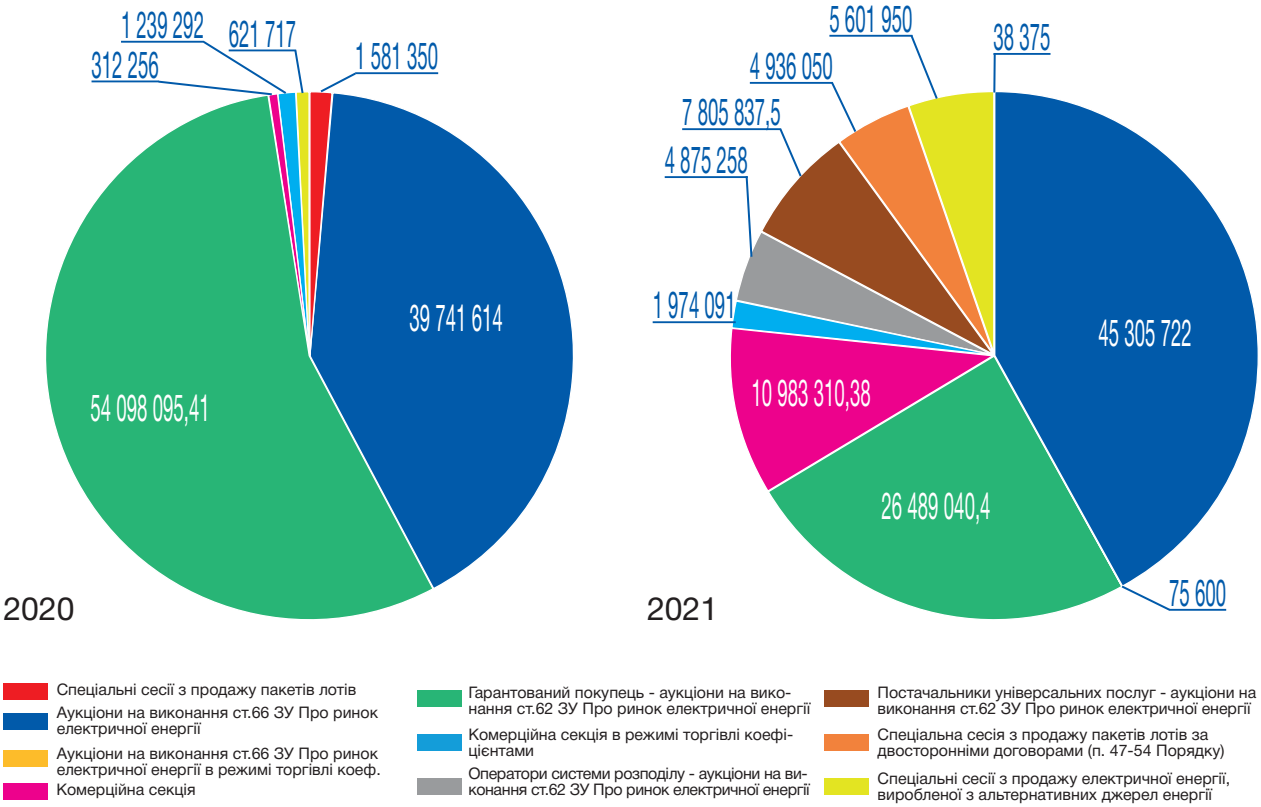
Напрямки проведення аукціонів на УЕБ

РИНКОВИЙ СЕГМЕНТ				СЕГМЕНТ РЕГУЛЬОВАНИХ ЦІН
Аукціони на виконання п. 6 ч. 2. Ст. 66 Закону	**Спеціальна сесія з продажу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії**	**Спеціальна сесія з продажу пакетів лотів**	**Комерційна секція**	**Аукціони на виконання статті 62 Закону (ПСО) Спеціальна сесія**
УЧАСНИКИ – ПРОДАВЦІ				
Державні, комунальні, приватні виробники (Центренерго, Укргідроенерго, Енергоатом, інші, на добровільних засадах).	Гарантований покупець	Державні, комунальні, приватні виробники. Інші продавці, на добровільних засадах	Відповідно до Регламенту ТОВ "УЕБ" – Електропостачальники, трейдери	Державні виробники на яких покладено спец. обов'язки – Енергоатом, Укргідроенерго
УЧАСНИКИ – ПОКУПЦІ				
Електропостачальники Трейдери Споживачі ОСП ОСР Гарантований покупець	Електропостачальники Трейдери Споживачі ОСП ОСР	Юридичні особи, 100 відсотків акцій яких належить державі Ліцензіати з залізничних перевезень	Гарантований покупець ОСП ОСР Електропостачальники Трейдери Споживачі Інші учасники оптового ринку	Постачальники універсальних послуг ОСР

Спеціалізована секція. Особливості

- **Використовується Програмний продукт «Біржова електронна торгова система» у версії «Electric Power».**
- **Право ініціювати організацію та проведення аукціону має виключно продавець. Кількість продавців і покупців в одному аукціоні не обмежена.**
- **Примірна форма ДД купівлі-продажу електричної енергії затверджується Аукціонним комітетом.**
- **Для гарантування виконання зобов'язань діє загальний рахунок.**
- **Процес аукціону:**
  - **Реєстрація заявок** – з моменту створення сесії до кінця періоду торгів
  - **Торги:**
    - Основний період – закінчується не пізніше, ніж через 1 годину з моменту початку періоду торгів (не пізніше 18:00).
    - Додатковий період – закінчується не пізніше, ніж через 1 годину з моменту початку додаткового періоду (не пізніше 18:00).
  - **Підписання свідоцтв**

Обсяг купівлі-продажу електричної енергії на УЕБ, МВт. год.

За результатами 2021 року на УЕБ було проведено 891 аукціон з продажу електроенергії, з них 209 аукціонів на виконання ПСО для забезпечення загальносуспільних інтересів, 4 аукціони з продажу пакетів лотів та 261 аукціон у комерційних секціях.

Протягом 2021 року було сформовано 2480 стартових позицій в торговій зоні «ОЕС України» та 142 в торговій зоні «БуОс» на продаж/купівлю електроенергії різного типу навантаження. За 2021 рік загальний обсяг продажу електричної енергії на ринку двосторонніх договорів склав більше 108,5 млн. МВт. год. (з ПСО). Реалізовані обсяги електроенергії по торгових зонах виглядають наступним чином: в «ОЕС України» - 108,09 млн. МВт. год., в зоні «БуОс» - 411,12 тис. МВт. год. В тому числі, на Українській енергетичній біржі в торговій зоні «ОЕС України» було реалізовано 39,2 млн. МВт.год. електроенергії за регульованими цінами компаній, на яких покладені спеціальні обов'язки на ринку електроенергії – ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго». Загалом на кінець 2021 року на УЕБ за напрямком «Електроенергія» акредитовано 415 учасників, з яких 112 вдалося долучити минулого року.

Аукціони на виконання статті 62

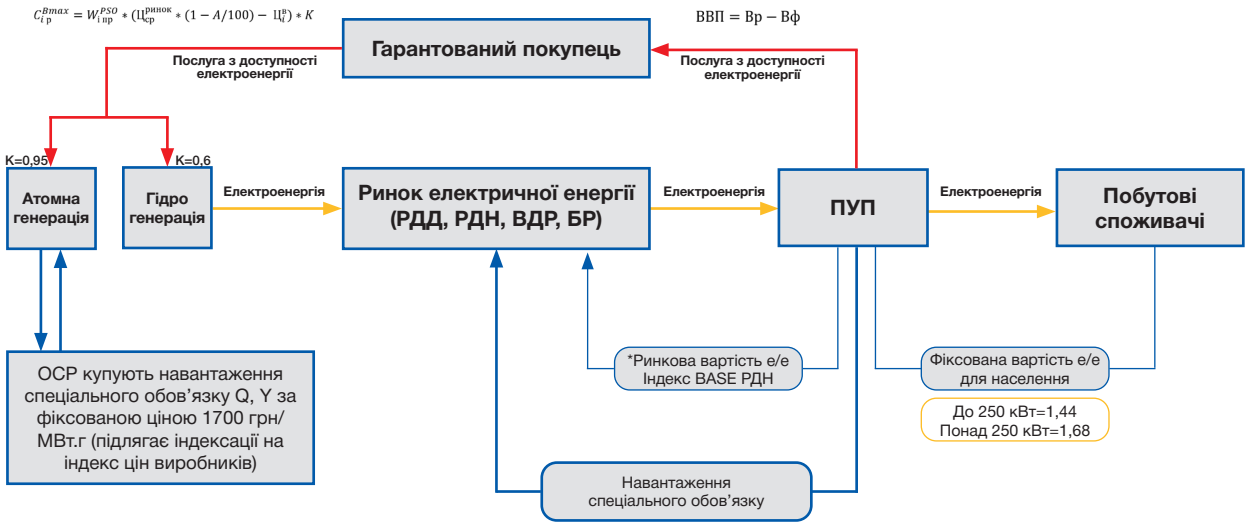
Аукціони на виконання статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії» відбуваються з метою виконання суб'єктами ринку електричної енергії спеціальних обов'язків для забезпечення загальнодоступних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

У 2021 році діяло товарне ПСО згідно з постановою КМУ від 5 червня 2019 року №483. Продавцями на таких аукціонах були ДП НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго», покупцем ДП «Гарантований покупець». Продаж електричної енергії в межах ПСО здійснювався за фіксованими цінами ДП НАЕК «Енергоатом» - 150 грн/МВт.год, ПрАТ «Укргідроенерго» -10 грн/МВт.год.

З 1 жовтня 2021 року почала діяти фінансова модель ПСО. Продавцями на таких аукціонах є: виробники електричної енергії, на яких покладено відповідні обов'язки (ДП НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго»). Примірні договори купівлі-продажу електричної енергії з ПУП, ОСР та для забезпечення загальносуспільних інтересів затвердженні Аукціонним комітетом.

Фінансова модель ПСО зображена на рисунку нижче.

Фінансова модель ПСО

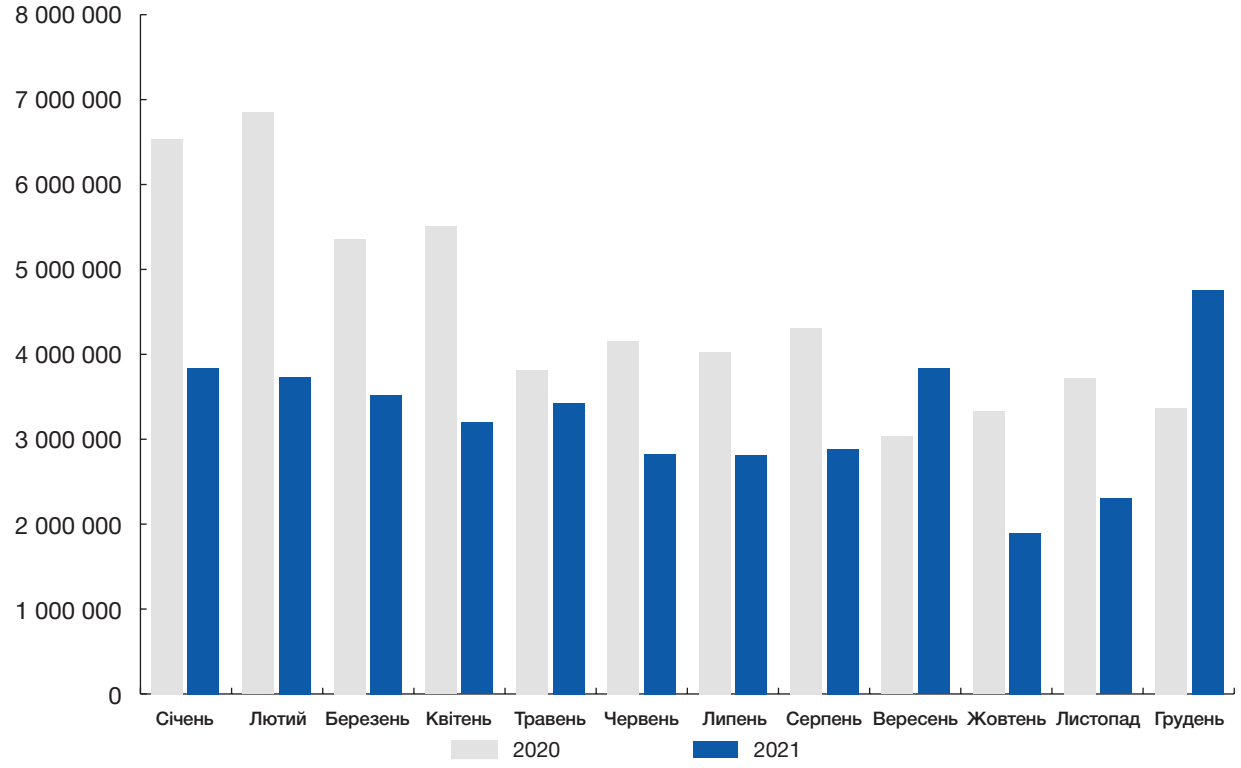
ПУПи закуповують електричну енергію в «Енергоатому» в обсязі min споживання електроенергії за годину в аналогічному місяці попереднього року за ціною індекс РДН BASE за період М-3

Обсяги продажу електричної енергії під зобов'язання ПСО, МВт.год.

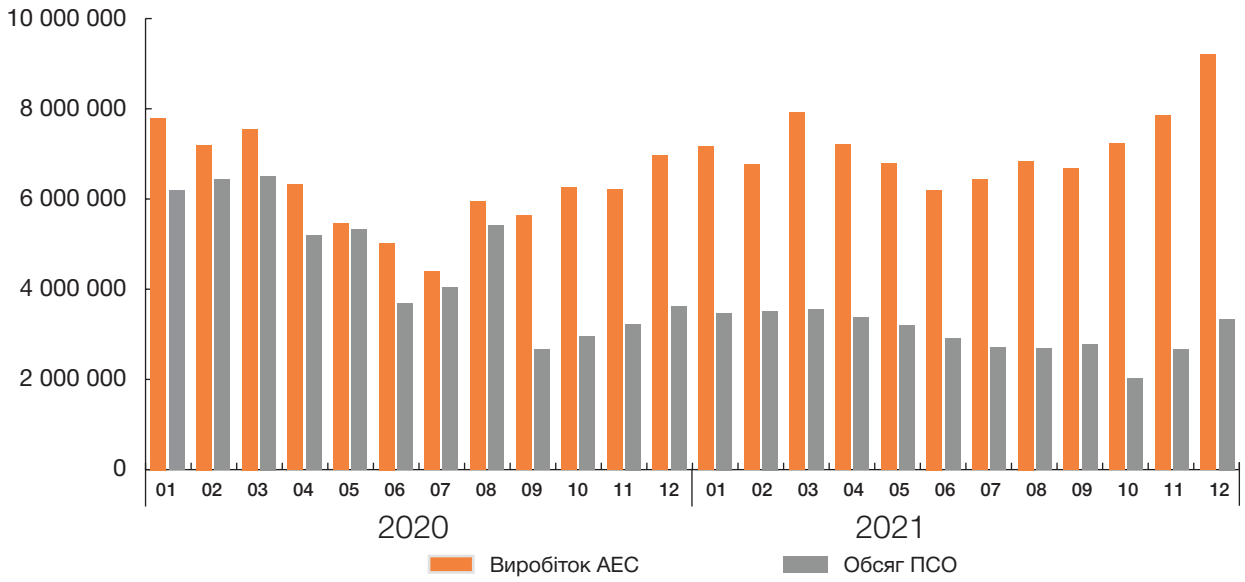
	Гарантований покупець	ОСР	ПУП	Всього (2021)
січень	3 849 840,127			3 849 840
лютий	3 740 352,213			3 740 352
березень	3 534 540,086			3 534 540
квітень	3 209 546,707			3 209 547
травень	3 434 882,327			3 434 882
червень	2 837 105,74			2 837 106
липень	2 824 077,636			2 824 078
серпень	2 894 453,533			2 894 454
вересень	63 302,553	2 403 220,67	1 376 659	3 843 183
жовтень	100 939,473		1 814 719	1 915 658
листопад			2 317 858	2 317 858
грудень		2 472 037,3	2 296 602	4 768 639

На Українській енергетичній біржі в торговій зоні «ОЕС України» в 2020 році в межах ПСО було реалізовано 54,1 млн. МВт.год., електроенергії базового, пікового, навантаження неробочого дня, блочною позицією та навантаженням спеціального обов'язку. Загалом в 2021 році було реалізовано 39,2 млн. МВт.год. електроенергії базового, блочними позиціями та навантаженням спеціального обов'язку, що на 27,5% менше за минулорічний обсяг продажу. Торговий інструмент «навантаження спеціального обов'язку» необхідний для задоволення потреб побутових споживачів в торговій зоні «ОЕС України».

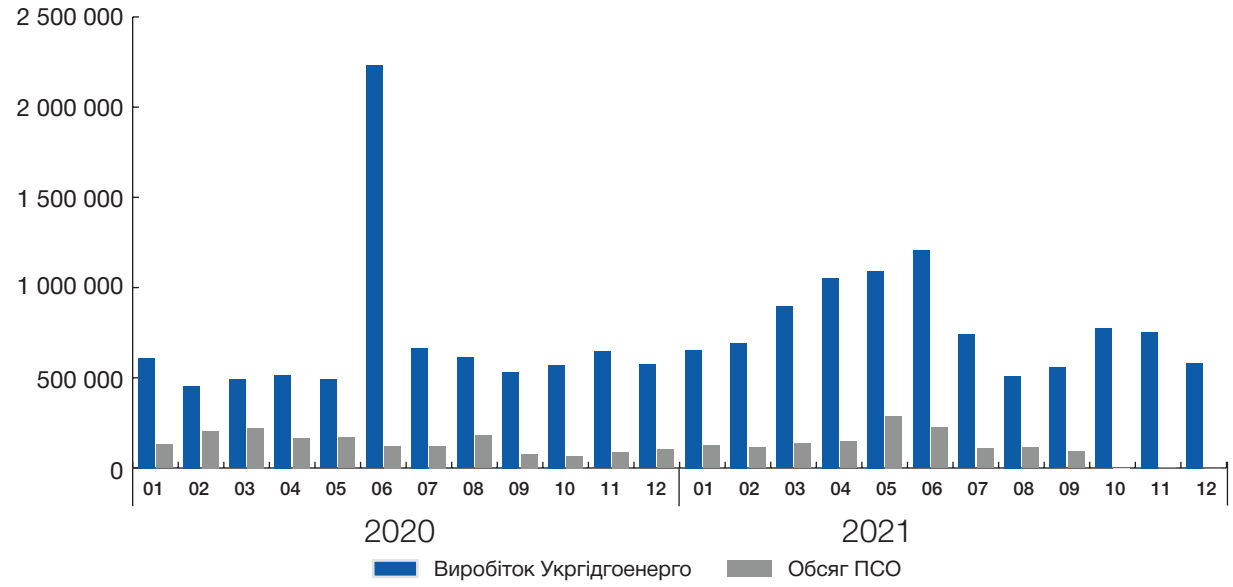
Обсяги продажу електричної енергії під зобов'язання ПСО, МВт.год.

Обсяги продажу електричної енергії НАЕК «Енергоатом» під зобов'язання ПСО за періодом постачання, МВт.год.

Обсяги продажу електричної енергії Укргідроенерго під зобов'язання ПСО за періодом постачання, МВт.год.

Аукціони у формі спеціальних сесій з продажу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії

28 вересня 2020 року, Кабінет Міністрів ухвалив постанову «Про внесення змін до Порядку проведення електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами». Постанова зобов'язала до продажу електричної енергії, що вироблена з альтернативних джерел енергії, за двосторонніми договорами на аукціонах у формі спеціальних сесій. Стартова ціна визначається Гарантованим покупцем за спеціальною формулою, встановленою Порядком №499. Згідно з формулою ціна враховує середньозважену ціну та обсяг продажу на сегментах оптового ринку на кожну торгову годину та кількість розрахункових періодів продукту в рамках однієї торгової доби.

На виконання п. 6-1 частини 2 статті 66 Закону України «Про ринок електрично енергії» таких аукціонів Гарантованим покупцем було проведено 43, обсяг реалізації склав 5601,9 тис. МВт.год.

Балансуюча група Гарантованого покупця

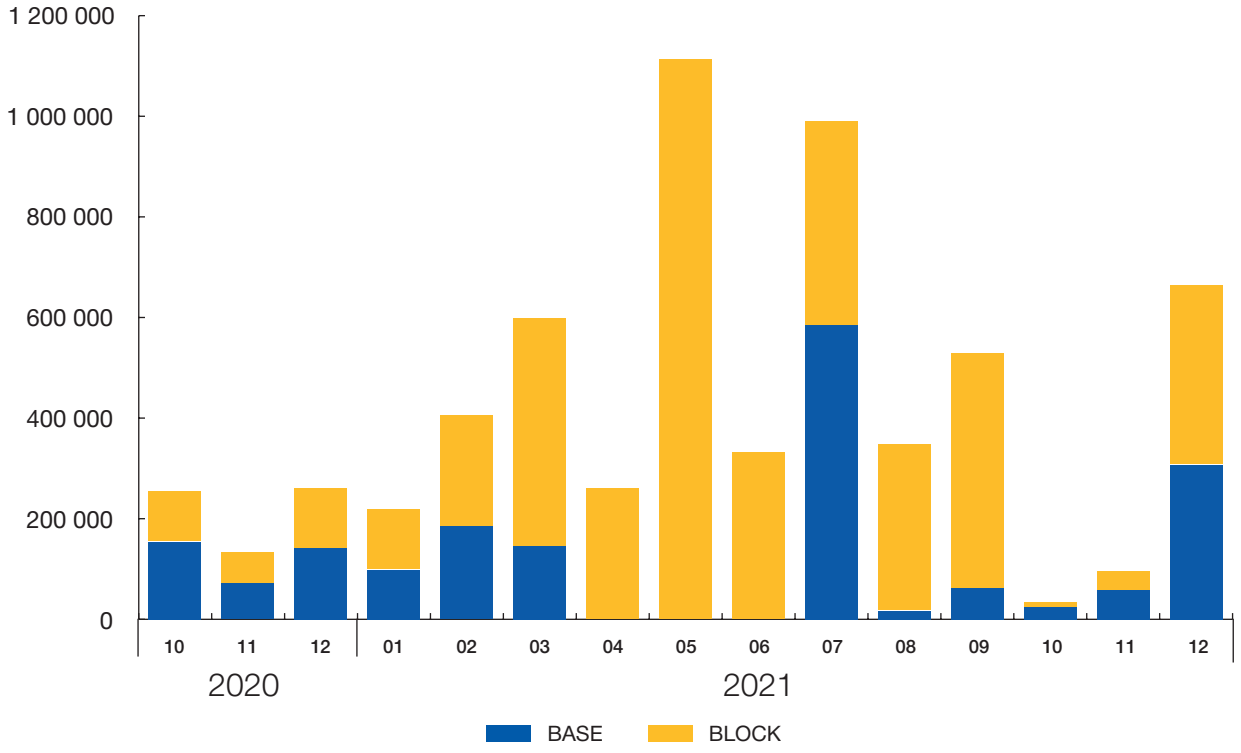

Аукціони проходять на підвищення ціни. Стартова ціна визначається Гарантованим покупцем за спеціальною формулою:

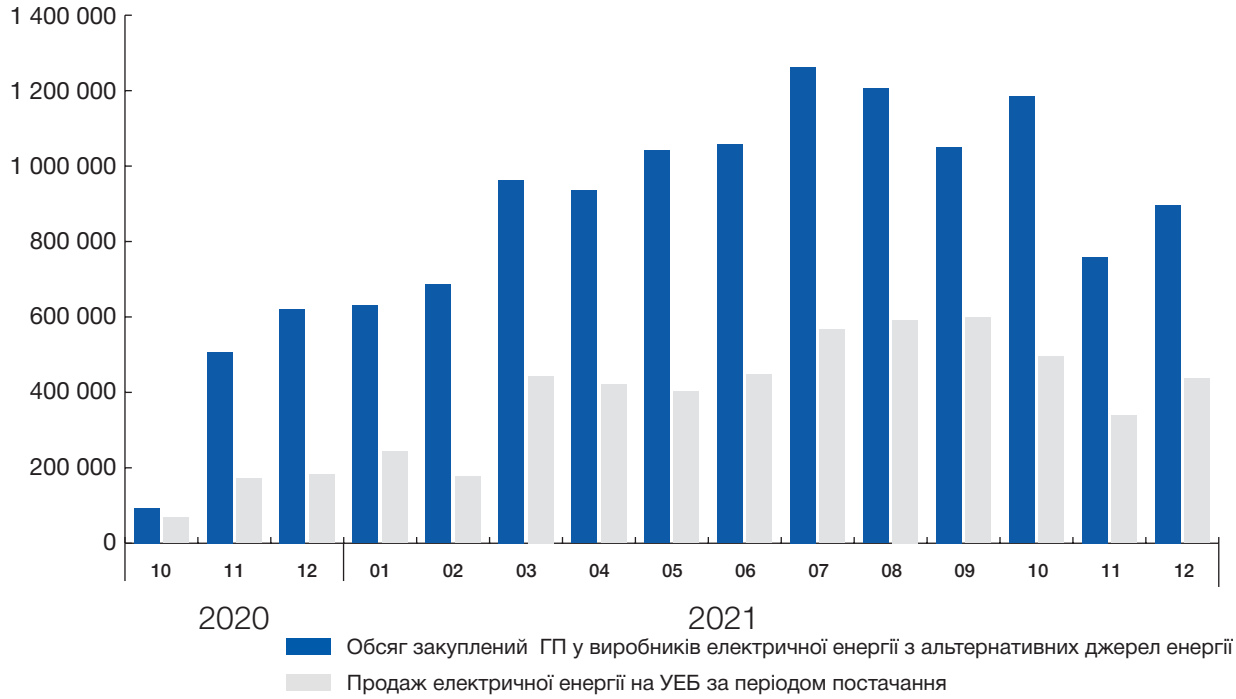
$$Ц^{ст} = \frac{\sum_{t^{st}}^{t^{fn}} \left(\frac{\sum_{t}^{m} \left(В^{РДН} + В^{ВДР} + В^{НБ} + В^{ДД} \right)}{\sum_{t}^{m} \left(О^{РДН} + О^{ВДР} + О^{НБ} + О^{ДД} \right)} \right)}{N^{t}}, \text{гривень/МВт. год.}$$

За 2020 рік (з 5 жовтня) було проведено 10 аукціонів з продажу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, обсяг продажу склав 654,5 тис. МВт.год. У 2021 році обсяг продажу електричної енергії протягом жовтня - грудня склав 797,8 тис. МВт.год. що на 22% більше за аналогічний період минулого року.

Обсяги продажу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, МВт.год.

Обсяги продажу електричної енергії Гарантованим покупцем за періодом постачання на УЕБ, МВт.год.

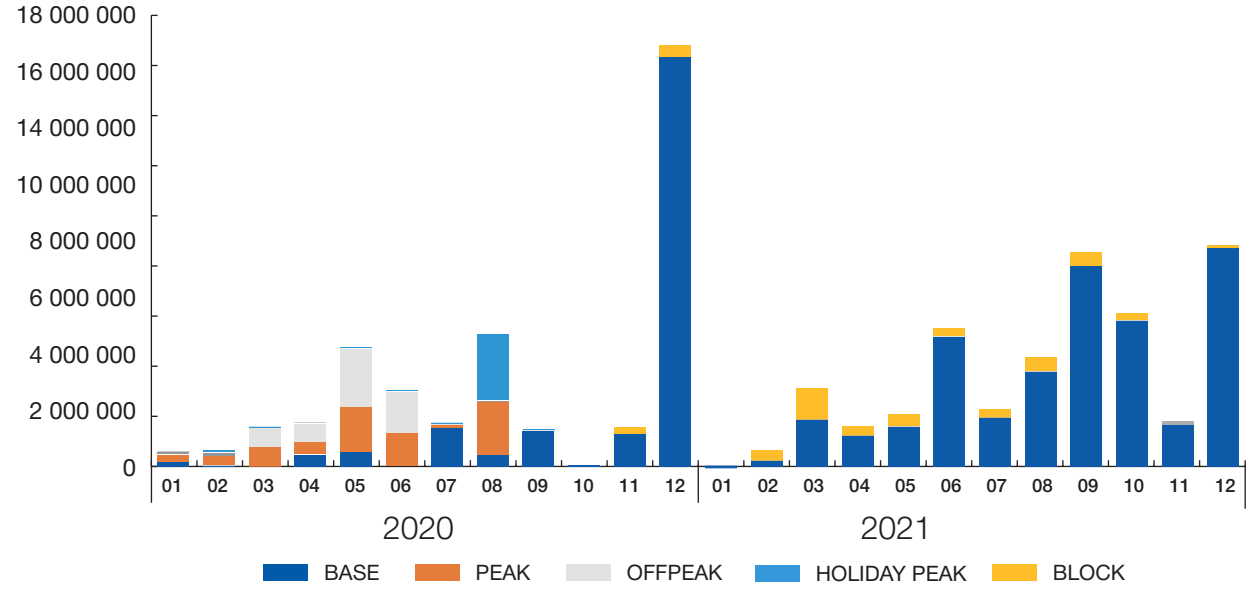

Аукціони на виконання статті 66

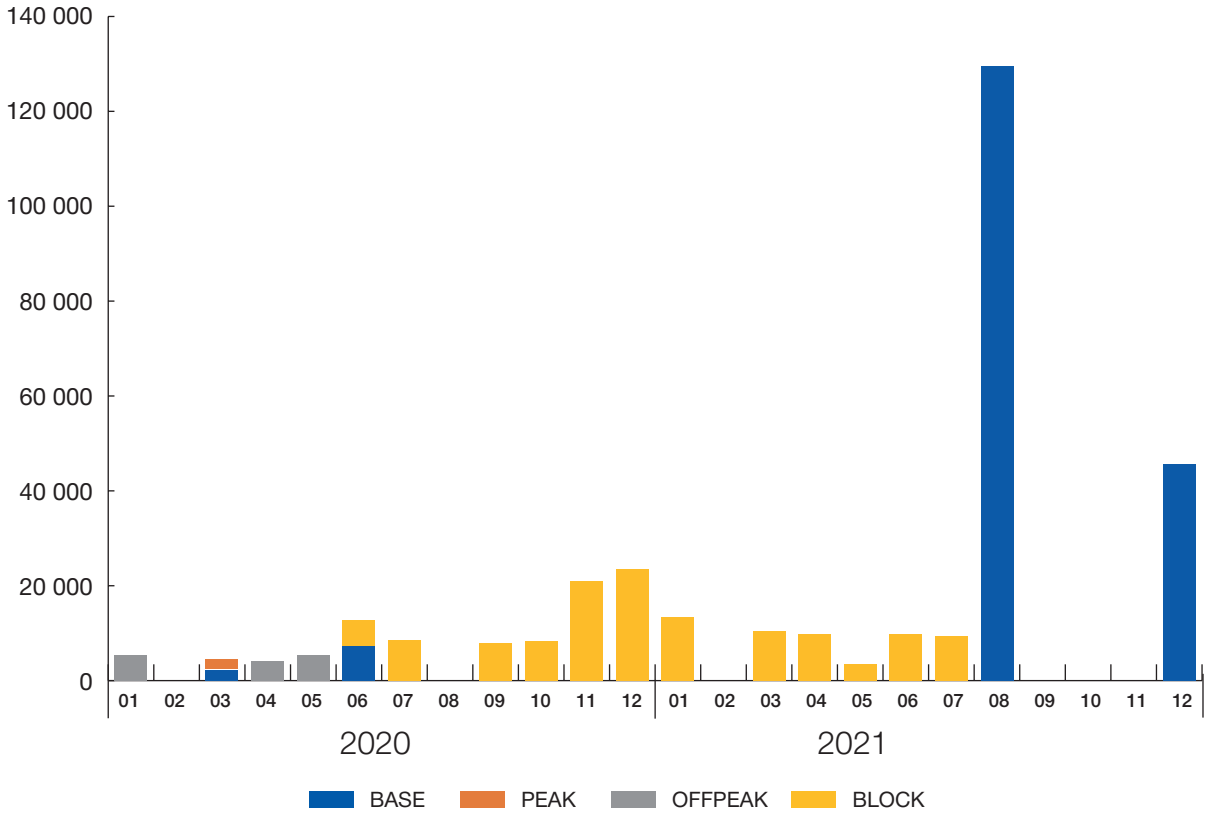
Загалом за 2021 рік на УЕБ, на аукціонах на виконання п. 6 ч. 2 ст. 66 Закону України «Про ринок електричної енергії» в торговій зоні «ОЕС України» було реалізовано 45,4 млн. Мвт.год. В торговій зоні «Бурштинський острів» продано 232,2 тис. Мвт.год.

До липня 2021 року, частина 6 статті 67 Закону України «Про ринок електричної енергії» містила норму, що ціни РДН та ВДР можуть використовуватися як орієнтир для укладання правочинів щодо купівлі – продажу електричної енергії. Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» від 14.07.2021 №1639 -IX така норма була скасована, з метою сприяння індексу РДД. Використання ціни РДН в двосторонніх договорах є не розповсюдженою практикою при торгівлі на УЕБ. На виконання п. 6 ч. 2 ст. 66 відбулося два аукціони з формульним ціноутворенням з прив'язкою до РДН. Обсяг продажу склав 75,6 тис. МВт.год.

Обсяги продажу (за типами графіків) електроенергії в торговій зоні «ОЕС України» на УЕБ, МВт.год.

Обсяги продажу (за типами графіків) електроенергії в торговій зоні «БуОс» на УЕБ, МВт.год.

До 1 вересня 2021 року обов'язок продавати на електронних аукціонах мали лише державні та комунальні виробники електроенергії. Відповідно до Закону України від 14.07.2021 року «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу» з метою забезпеченості прозорості та рівних умов для виробників електричної енергії державної, комунальної та приватної форм власності на ринку електричної енергії останні отримали зобов'язання здійснювати продаж електричної енергії за двосторонніми договорами виключно на електронних аукціонах УЕБ.

ВИРОБНИКАМИ ПРИВАТНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ
* з 1 вересня 2021 року

ПРОВЕДЕНО
90
ЕЛЕКТРОННИХ АУКЦІОНІВ

ПРОДАНО
8,7
МЛН. МВТ.ГОД ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Так, виробниками приватної форми власності (крім тих виробників, яким встановлено «зелений» тариф, та виробників електричної енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку) проведено 90 електронних аукціонів та продано 8,7 млн. МВт.год. електроенергії.

Спеціальні сесії з продажу пакетів лотів

У 2020 році були прийняті зміни до Порядку №499. Згідно з порядком проведення спеціальної сесії з продажу пакетів лотів за двосторонніми договорами ДП НАЕК «Енергоатом» міг реалізовувати до 5% від прогнозного обсягу виробітку. У 2021 році було проведено 2 аукціони, за результатами яких було реалізовано 38,38 тис. МВт.год. електричної енергії базового навантаження. На таких аукціонах електрична енергія реалізовувалася лише кінцевим споживачам.

У вересні 2021 року відповідно до Порядку № 499 умови проведення спецсесії з продажу пакетів лотів визначені у постановах уряду № 791 від 28 липня 2021 року та № 983 від 22 вересня 2021 року АТ «Укрзалізниця» отримала можливість закуповувати електроенергію на УЕБ неподільними пакетами по 25 лотів з терміном поставки до 36 місяців.

Реалізація пакетами лотів

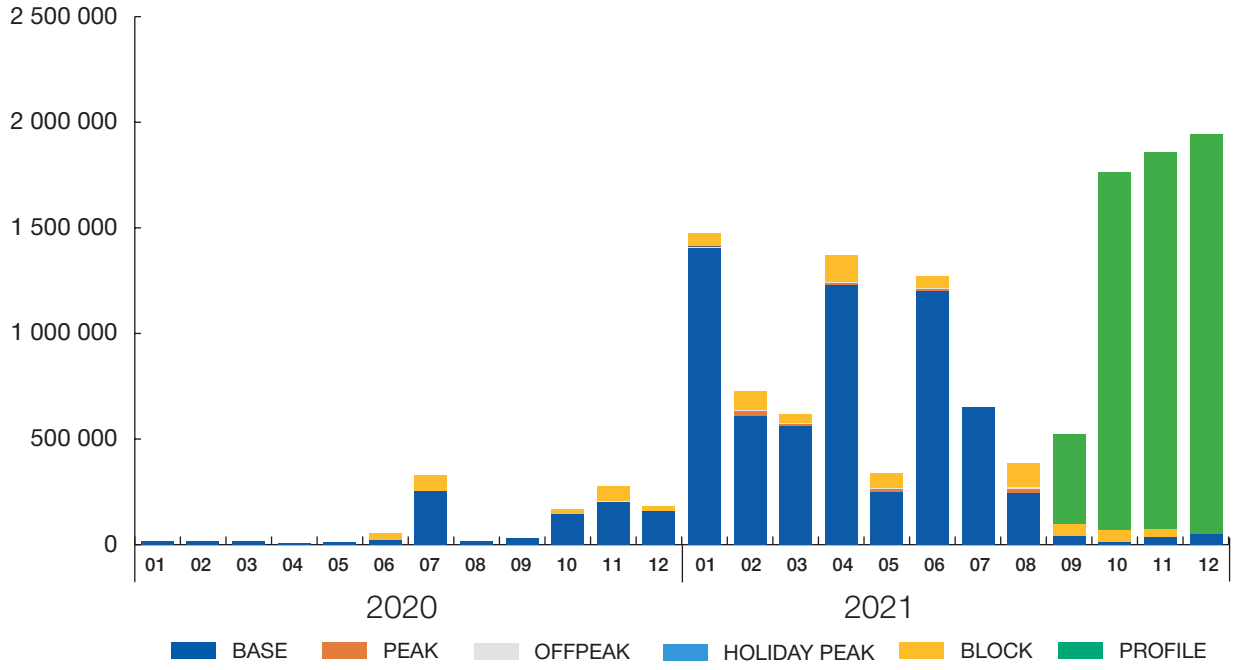
Показник	2020	2021
Обсяг, МВт.год.	1581000	4974425
Кількість аукціонів	6	5
Тип графіку продажу	BASE	BASE

Комерційна секція

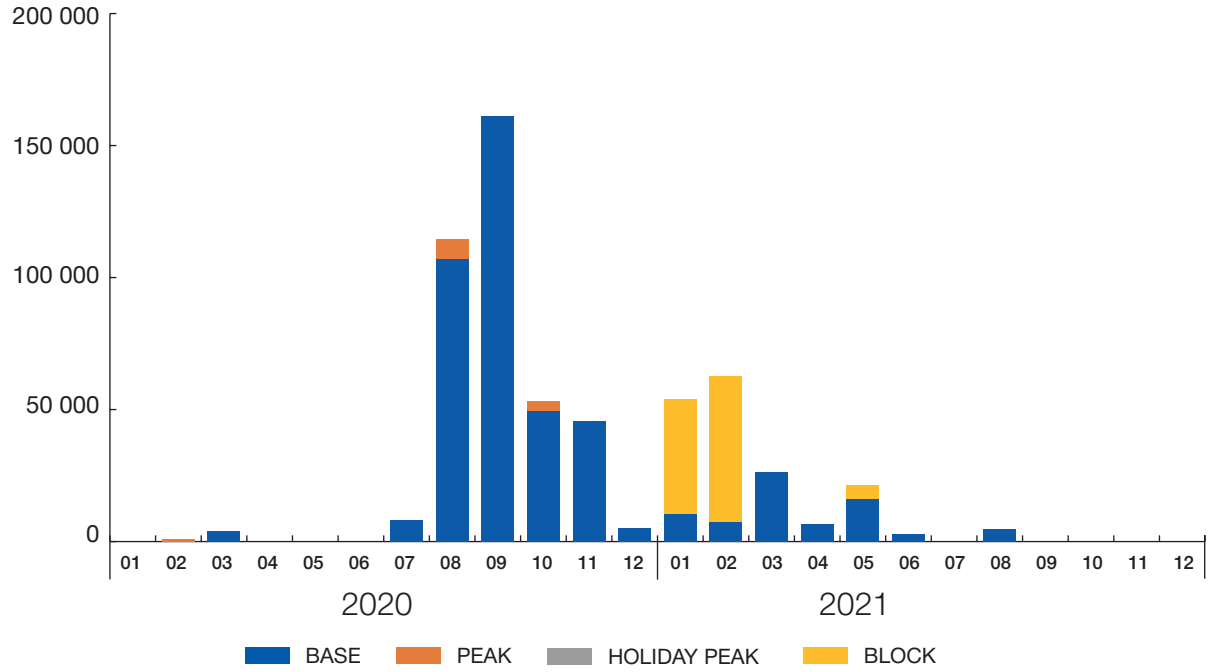
З метою, щоб і приватні виробники та трейдери могли здійснювати торгівлю електроенергією за двосторонніми договорами, а також і покупці мали змогу ініціювати проведення аукціонів, на УЕБ була створена комерційна секція з купівлі-продажу електроенергії за двосторонніми договорами. Аукціони в цій секції проводяться відповідно до «Регламенту організації та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами в комерційних секціях на Українській енергетичній біржі».

Загалом за 2021 рік в комерційній секції загальний обсяг купівлі-продажу електричної енергії на ринку двосторонніх договорів склав 13,14 млн. МВт.год. Реалізовані обсяги по торгових зонах виглядають наступним чином: «ОЕС України» 12,96 млн. МВт.год, В торговій зоні «БуОс» 178,89 тис. МВт.год.

Обсяги продажу електричної енергії в торговій зоні «ОЕС України» на УЕБ, МВт.год.

Обсяги продажу електричної енергії в торговій зоні «БуОс» на УЕБ, МВт.год.

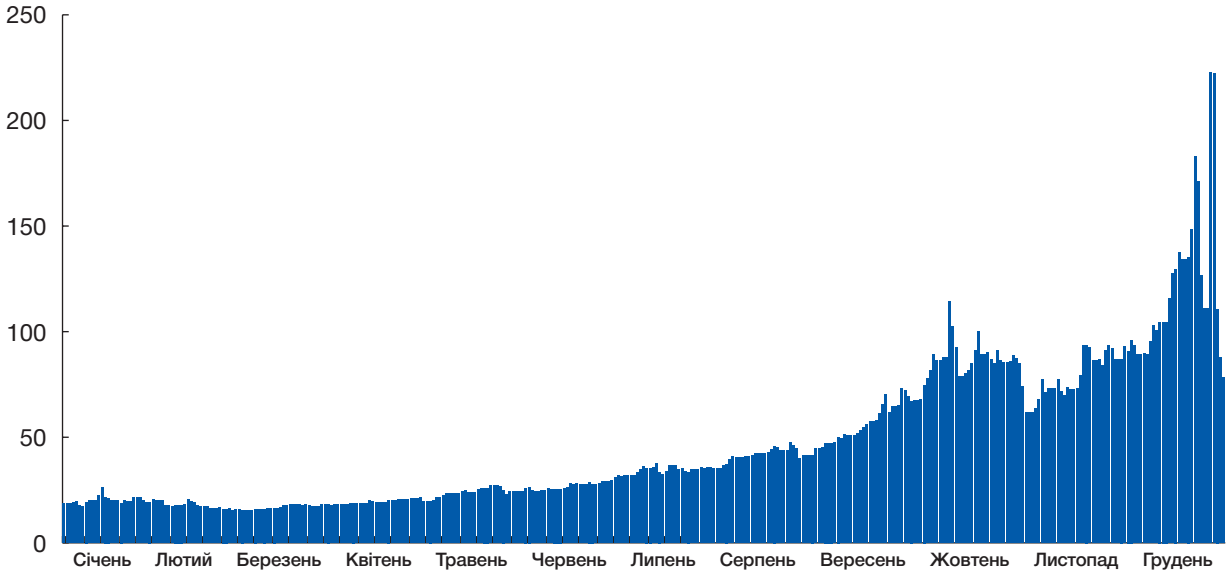

ПРИРОДНИЙ ГАЗ

Минулий рік відзначився гострою енергетичною кризою в Європі та Україні. Ще ніколи галузь не стикалася з настільки непередбачуваною та нестабільною ситуацією на ринку. Низька наповненість ПСГ, протимеженості ресурсу, що стало чинником повернення до регулювання цін за відсутності ПСО.

Рекордно низька вартість газу у 2020 році зупинила інвестиційну діяльність, що позначилося на загаль-

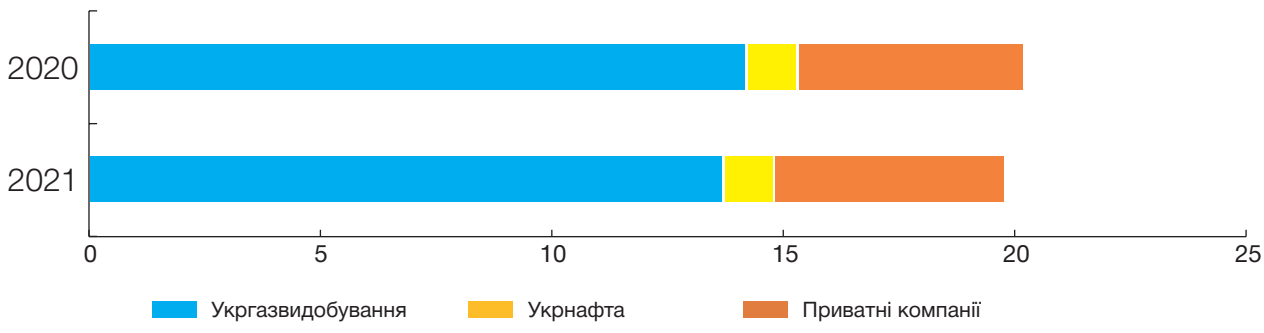
Ціна європейського хабу TTF, EUR/MBт.год.

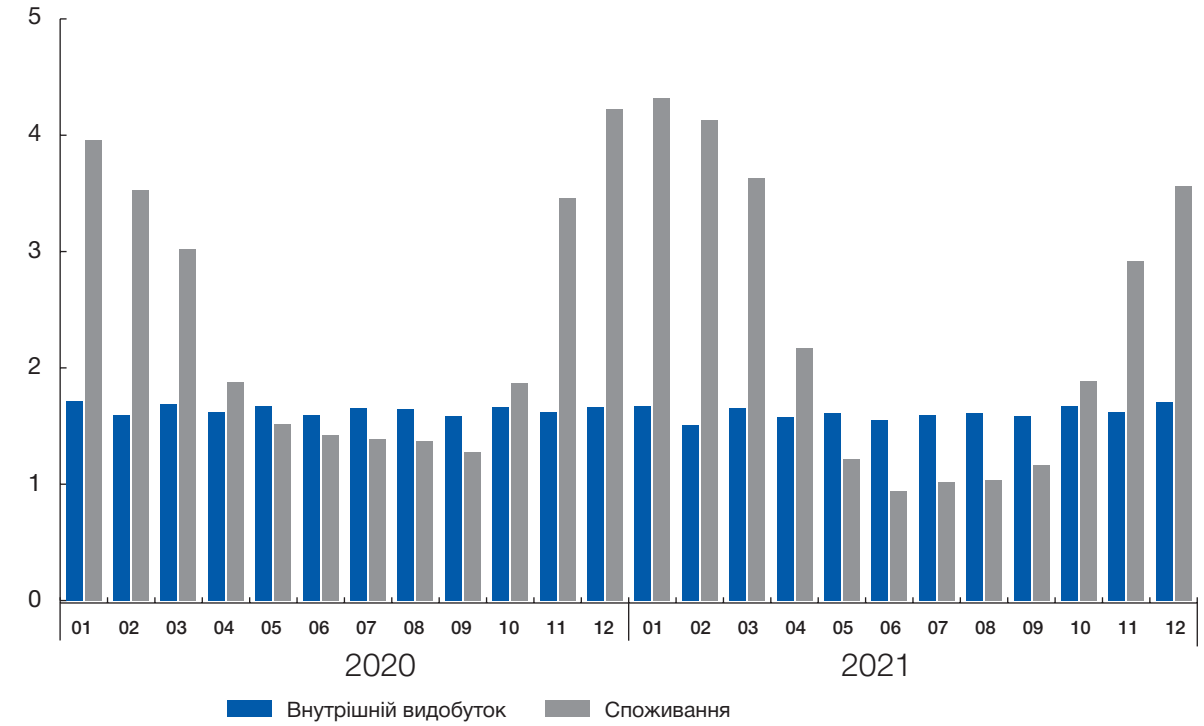
дія запуску «Північного Потоку-2», високі ціни на LNG, проблематика швидкого переходу на чисті джерела енергії та відновлення економік держав стали причиною рекордного зростання цін, що розпочалось влітку.

Це спричинило безпрецедентну ситуацію на внутрішньому ринку України. Ціни зростали за умов обному падінні обсягу видобутку. Для вітчизняного газовидобування 2021 рік став особливим, адже приватні газовидобувні компанії видобули рекордні 5 млрд. куб. м. і впевненно зайняли долю 25% усього вітчизняного газовидобутку при падінні видобутку державних компаній.

Структура внутрішнього видобутку, млрд. куб. м.

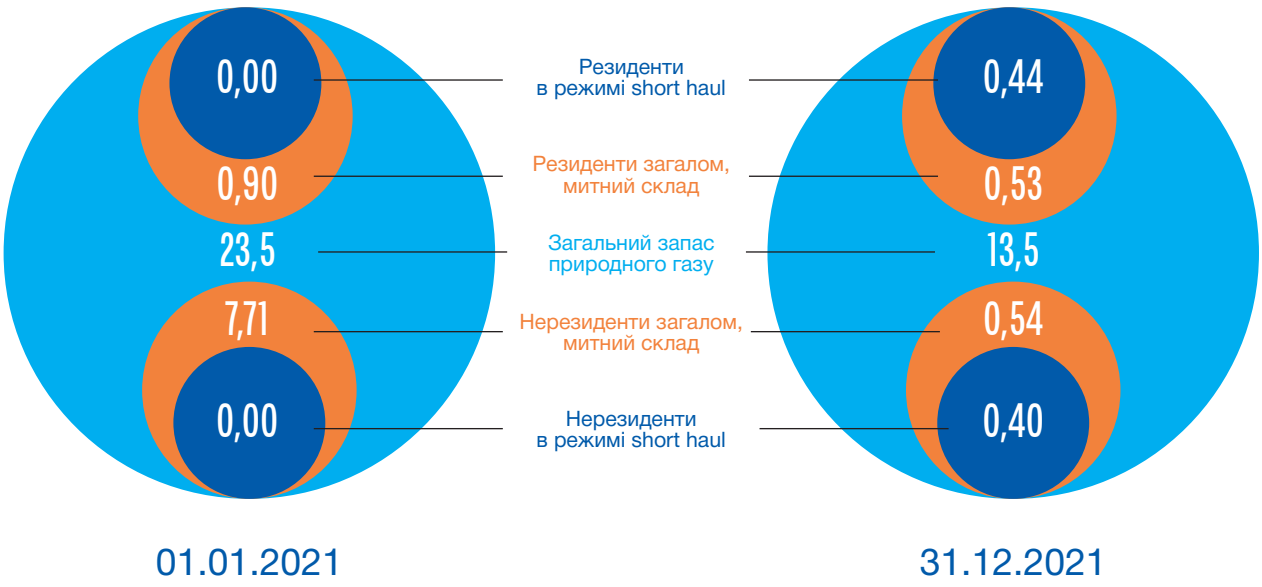
Видобуток та споживання природного газу в Україні, млрд. куб. м.

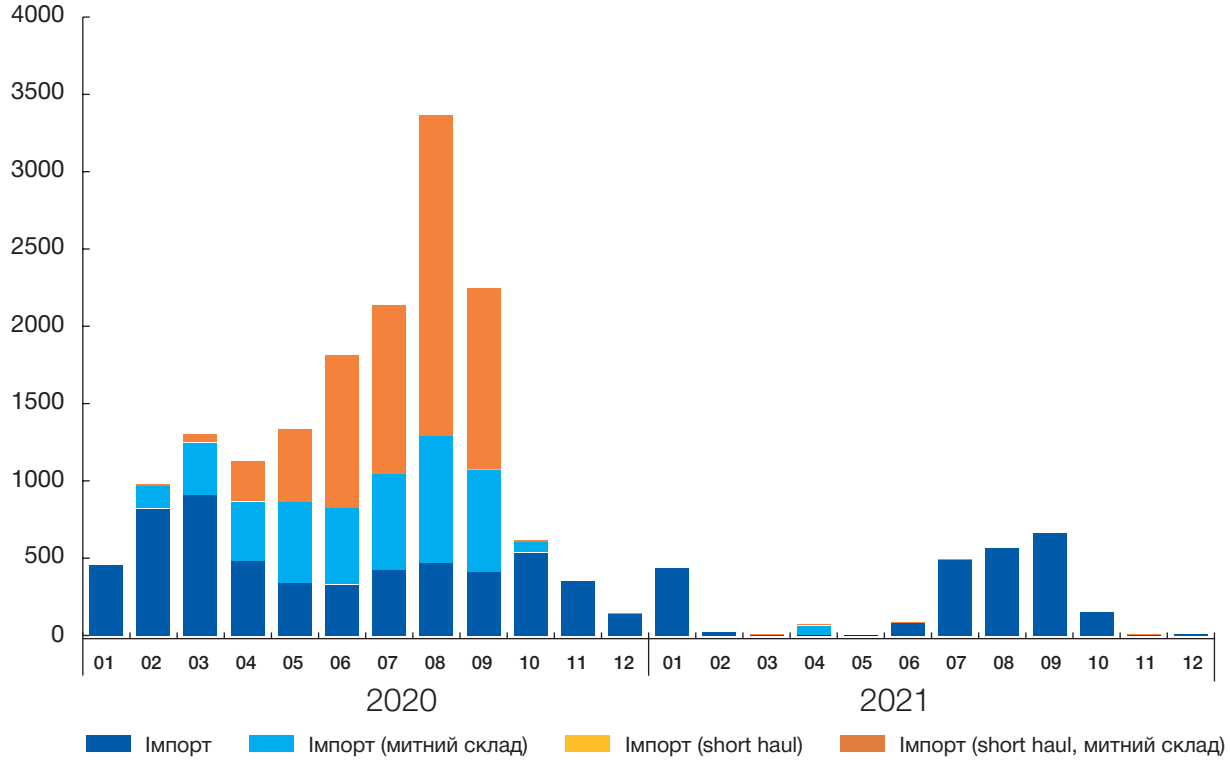
Загалом споживання природного газу протягом року було нижчим за попередній рік практично на 10%, що пов'язано із рекордно високою ціною. Так, за даними Оператора ГТС України, промисловість, бюджетні організації та інші непобутові споживачі використали палива на 3% менше, ніж минулого року, а ТКЕ – на 24% менше.

Запаси природного газу в українських підземних сховищах газу 31 грудня 2021 року складали 13,5 млрд. куб. м., що вдвічі нижче за аналогічне значення на початок року. Заповненість сховищ складала 44%. Це пов'язано з відтоком газу, що зберігався у сховищах, нерезидентами та зменшенням обсягів імпорту протягом року.

Зберігання природного газу в Україні, млрд. куб. м.

Імпорт природного газу з європейського напрямку, млн. куб. м.

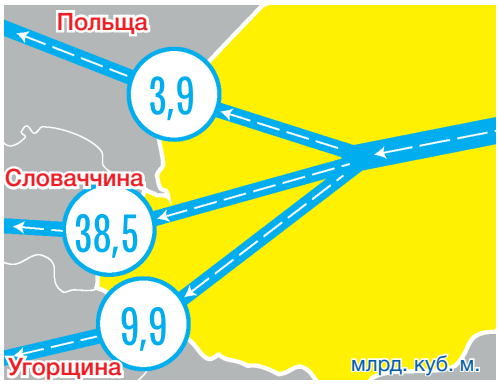

Минулого року імпорт природного газу впав на 84%, на що вплинули дисбаланси між попитом та пропозицією, цінові тенденції у Європі. Адже саме європейські компанії забезпечували переважну частину імпортних потоків роком раніше для зберігання у ПСГ України. У 2021 році спостерігався зворотній тренд – експорт, який за підсумками року перевищив 2 млрд. куб. м.

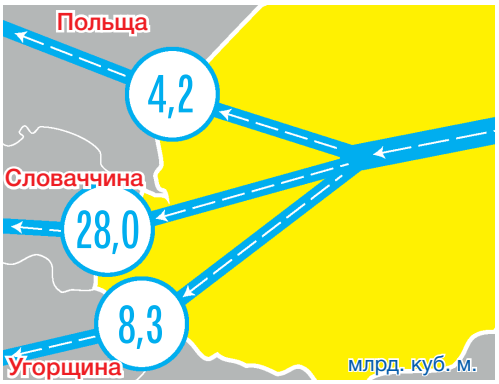
Українська ГТС використовується менш як на третину від загальної транзитної потужності у 146 млрд. куб. м. на рік. Згідно з умовами контракту з Газпромом, підписаним наприкінці 2019 року, у 2020 році мінімальні обсяги транзиту були встановлені на рівні 65 млрд. куб. м та лише 40 млрд. куб. м у 2021-2024 рр., що пов'язано із будівництвом російського газопроводу «Північний Потік - 2».

Перепади в обсягах транзиту російського газу територією України в тому числі, разом із іншими базовими напрямками, впливали на цінові коливання у Європі. З іншого боку, скорочення обсягів транзиту до Румунії та Угорщини пов'язане з переходом цих країн на отримання газу обхідними маршрутами Газпрому: з 1 квітня припинено фізичний транзит через ГТС України до Румунії, з 1 жовтня – до Угорщини. Загалом можливості українського транзитного маршруту (достатні для подолання газової кризи в Європі) не були задіяні.

Транзит за основними напрямками – тренд на зниження

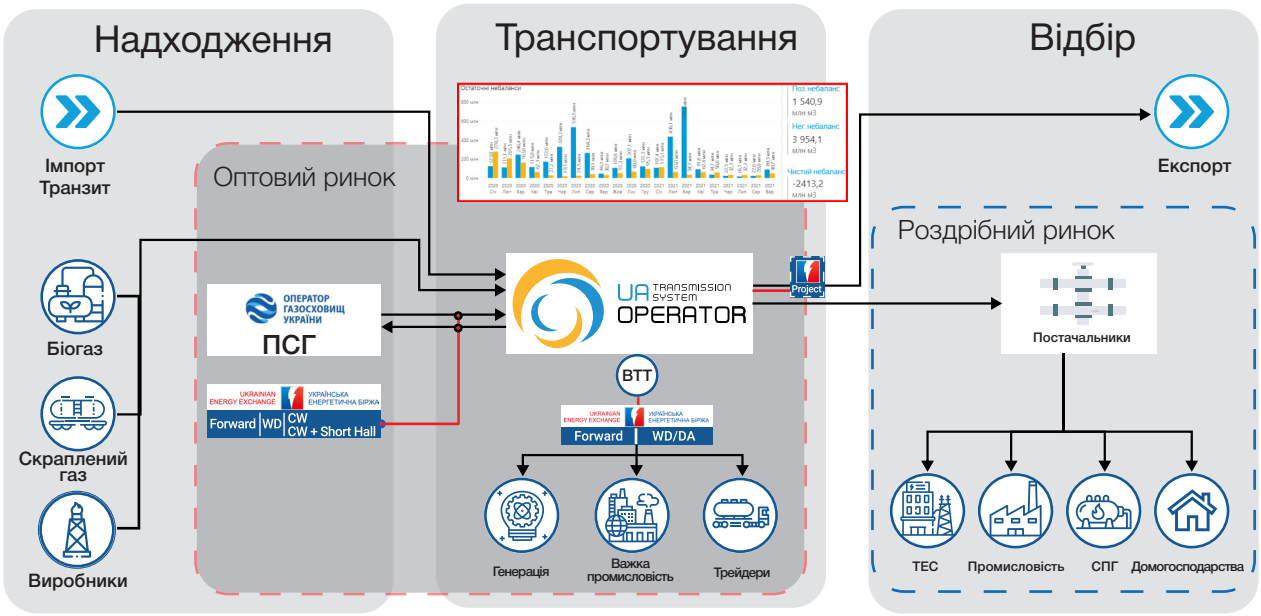

2020

2021

Ринковий потенціал України та місце на ньому УЕБ

Україна завершила імплементацію вимог Третього енергопакету ЄС в частині ринку природного газу. В країні не встановлено законодавчих зобов'язань щодо торгівлі природним газом на біржі. Разом з тим УЕБ стала єдиною біржею, що налагодила здійснення біржової торгівлі.

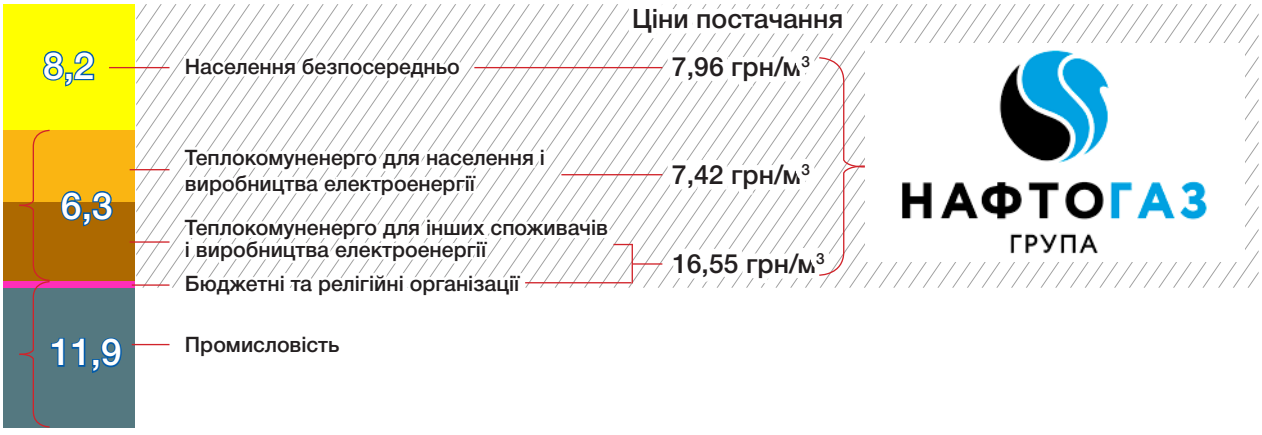
ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг», що входить до групи Нафтогаз, з 2019 року активно реалізує природний газ на УЕБ. Так, у 2021 році ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг» продав на УЕБ 1,69 млрд. куб. м.

У тому числі в рішенні Антимонопольного комітету України від 24 грудня 2020 року зазначається, що Нафтогаз зобов'язується реалізовувати через біржу природний газ власного видобутку в обсязі не менше 15 %, за винятком ресурсу газу, що продається в межах спеціальних обов'язків на виконання статті 11 Закону України «Про ринок природного газу».

ПСО для населення було скасовано 1.08.02020 р., для ТКЕ – 1.05.2021 р. Проте не всі обсяги ринку природного газу були вільними для обігу на конкурентному ринку. З метою недопущення ситуації значного зростання цін для населення, НКРЕКП схвалила постанову, якою запровадила річний тариф для постачальників з 1 травня 2021 року по 30 квітня 2022 року.

Також Нафтогаз підписав трирічні договори на постачання газу ТКЕ та восени 2021 року розпочав постачання природного газу для бюджетних установ, пропонуючи підписання договорів терміном на 15 місяців.

Споживання за категоріями у 2021 році

Торгівля природним газом на УЕБ

Природний газ на УЕБ представлено на двох ринках: середньо- та довгостроковий ринок та короткостроковий ринок. На середньо- та довгостроковому ринку відбувається торгівля місячними контрактами або довгостроковими контрактами з поставкою протягом кількох місяців. Короткостроковий ринок складається з внутрішньодобового ринку та ринку на добу вперед з точкою постачання на VTP ГТС та з внутрішньодобового ринку для торгівлі в ПСГ. Торги відбуваються короткостроковими стандартизованими продуктами. Це безперервна торгівля в межах газової доби.

З 1 листопада 2021 року УЕБ спільно з Оператором газосховищ Укртрансгаз відкрила можливість замовникам послуг зберігання газу в ПСГ здійснювати торгівлю двома новими продуктами: природним газом, що зберігається в ПСГ в митному режимі «митний склад», та природним газом, що зберігається в газосховищах в митному режимі «митний склад» на умовах одночасного використання потужності з обмеженнями («short-haul»).

Новий механізм дещо відрізняється від вже запропонованих УЕБ, оскільки передбачає попереднє блокування продавцем газу, який переходить у власність покупця тільки після повної оплати його вартості. Тобто у день Т+5 після проведення торгів учасники підтверджують оплату товару, після чого відбувається набуття та відчудження природного газу за результатами розгляду торгових сповіщень Оператором ПСГ. Приймати участь в торгах можуть як резиденти України, так і нерезиденти, що користуються можливістю зберігати імпортований газ з режимі «Митний склад» до 1095 днів без сплати митних платежів та ПДВ, а також покупці, що бажають придбати газ в ПСГ.

УЕБ отримала погодження НКРЕКП своїх правил та регламенту на відповідність вимогам Кодексу ГТС. Тим самим, УЕБ являється єдиною біржею, що відповідає вимогам Закону України «Про внесення змін до статті 3 Закону України «Про публічні закупівлі» № 1021-IX щодо закупівлі природного газу та є торговою платформою в розумінні Кодексу ГТС та Регламенту ЄС № 312.

Торгівля природним газом на УЕБ
Середньо- та довгостроковий ринок

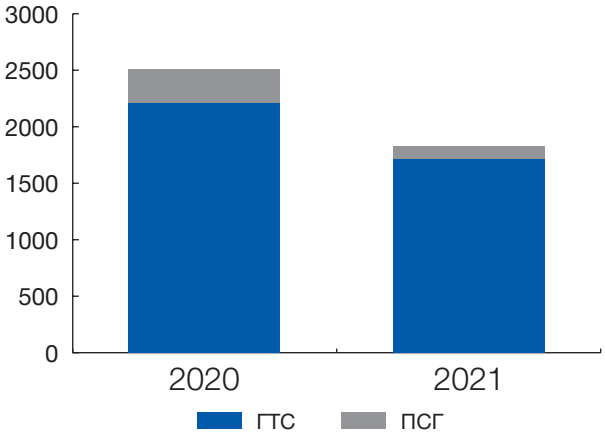
Минулого року УЕБ вдалося зберегти високі показники з торгівлі природним газом, досягнені раніше. Загалом на всіх сегментах ринку було реалізовано 1,83 млрд. куб. м. природного газу. У ПП «БЕТС» проведено 333 торгові сесії, з яких у 166 було реалізовано ресурс природного газу. Для порівняння, у 2020 році проведено 259 торгових сесій, а у 2019 році – 218.

У 2021 році УЕБ вдалося залучити до торгівлі за напрямком «Природний газ» 101 нового учасника. Таким чином, станом на кінець року акредитованими для торгівлі природним газом були 450 компаній. Загалом за рік на середньо- та довгостоковому ринку УЕБ було укладено 556 правочинів.

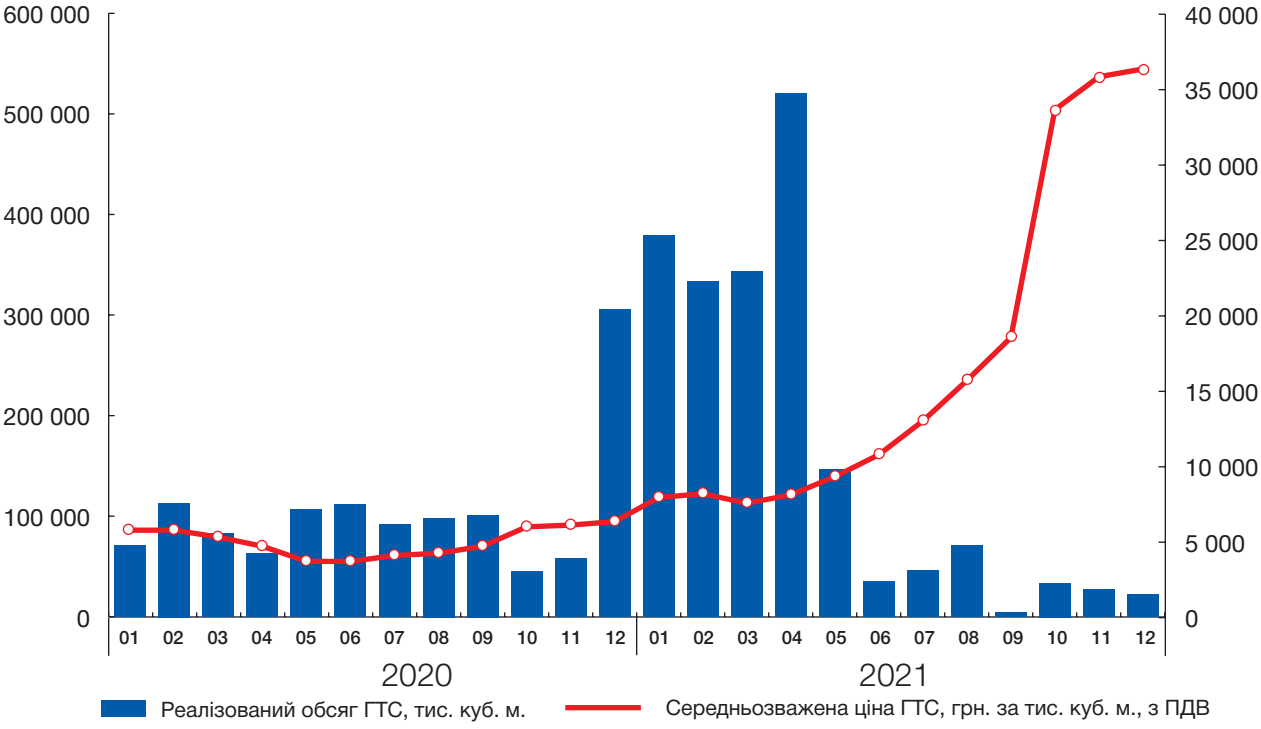
Ініціаторами торгів природним газом були 94 компанії, що на 18 більше, ніж минулого року. З них найбільша кількість ініційованих позицій припадала на ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг» (2129), ТОВ «Крафт Енерджі» (653), ТОВ «Центренерджи» (498), ТОВ «Де Трейдинг» (199). Зберігалась тенденція до виставлення учасниками позицій на купівлю. Так, із загального обсягу стартових позицій за рік – 4740 – 18% було сформовано на купівлю природного газу.

Торгівля відбувалась переважно місячними ресурсами з базисом ВТТ ГТС, проте у ПСГ було реалізовано 7% обсягів природного газу.

Продажі природного газу за базисами постачання, млн. куб. м.

Результати продажів місячних ресурсів природного газу в ГТС України, за винятком торгів із використанням диференціалів

Торгівля природним газом на УЕБ короткостроковий ринок

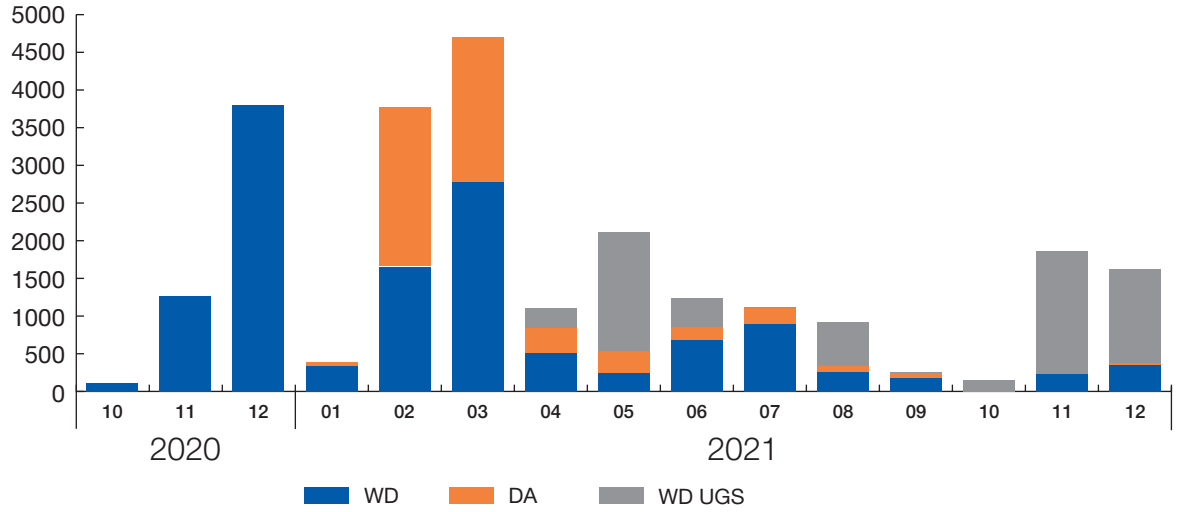
У 2021 році УЕБ було запущено короткостроковий ринок природного газу в ПСГ на митній території України та в режимі митного складу, що суттєво розширило можливості торгівлі, особливо для нерезидентів. Стабільно працювала торгівля на втутрішньодобовому ринку та на ринку «на добу наперед» в ГТС, де було реалізовано 13,5 млн. куб. м. природного газу. Запроваджені умови дозволяють учасникам ринку балансувати своє портфоліо та здійснювати торгівлю природним газом в межах поточної (або наступної) доби.

На кінець минулого року за даним напрямком акредитовано 62 компанії.

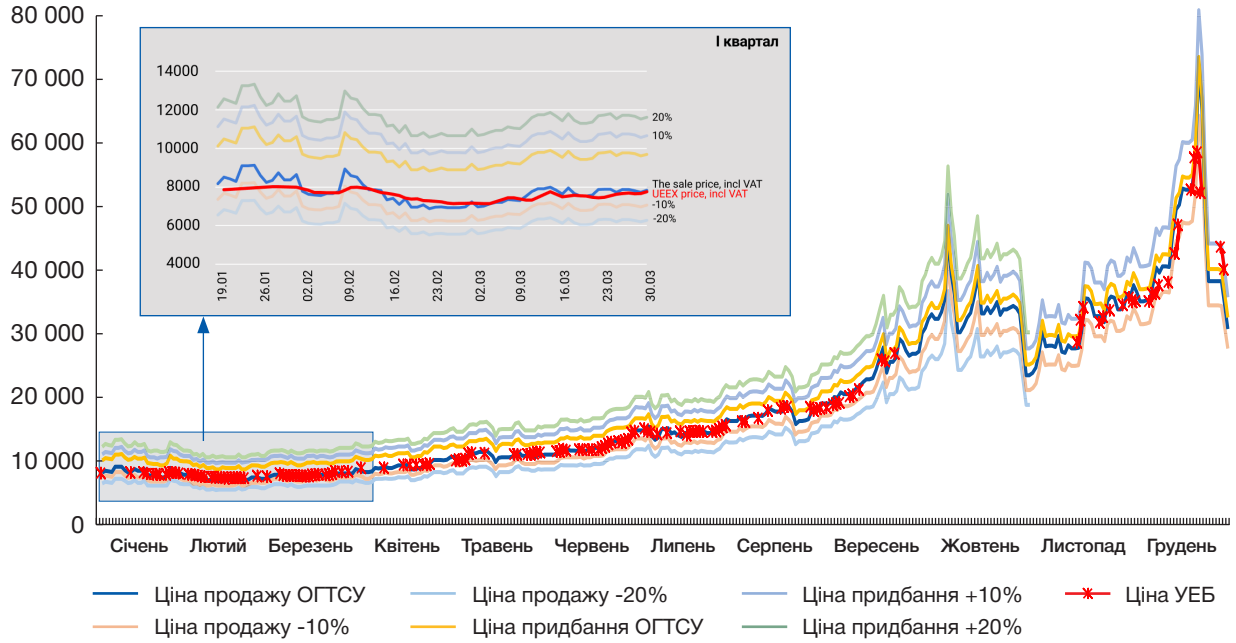
У червні 2021 року УЕБ за результатами конкурсу було обрано біржею для вчинення Оператором ГТС балансуючих дій. Відповідно, цього ж місяця Оператор ГТС України вперше вийшов на короткостроковий ринок УЕБ. До кінця 2021 року Оператором ГТС на УЕБ було укладено декілька угод, проте активність компанії на біржі зросла вже на початку 2022 року, коли дія договору з надання послуг балансування закінчилась. З січня 2022 року маржинальні ціни почали визначатись за результатами торгів на УЕБ, таким чином впроваджена європейська практика балансування, підготовка запуску якої була проведена у 2021 році.

Ціни внутрішньодобового ринку УЕБ корелювали із цінами ОГТСУ, що застосовуються для визначення маржинальних цін купівлі та продажу природного газу. Проте, як правило, ціна УЕБ, що відображала ринковий рівень цін, була нижчою, це вказувало на необхідність коригування формульного підходу до визначення маржинальних цін.

Реалізація на короткостроковому ринку природного газу, тис. куб. м.

Порівняння цін короткострокового ринку УЕБ та цін ОГТСУ, грн/тис. куб. м.

НАФТА ТА ГАЗОВИЙ КОНДЕНСАТ

Глобальний ринок нафти

Якщо в 2020 р. ринок постраждав від шоку зі сторони попиту, то в 2021 р. почалося відновлення споживання в умовах потенційно нестабільної пропозиції.

В 2021 році ціни на нафту мали значну волатильність і досягали 90 дол. США/бар. До складного набору факторів, що впливає на динаміку цін, додалися наслідки пандемії, які тісно пов'язані з перспективами зі сторони попиту.

До кінця грудня ціни на сорт Brent зросли до значень, близьких до 80 дол. США/бар.

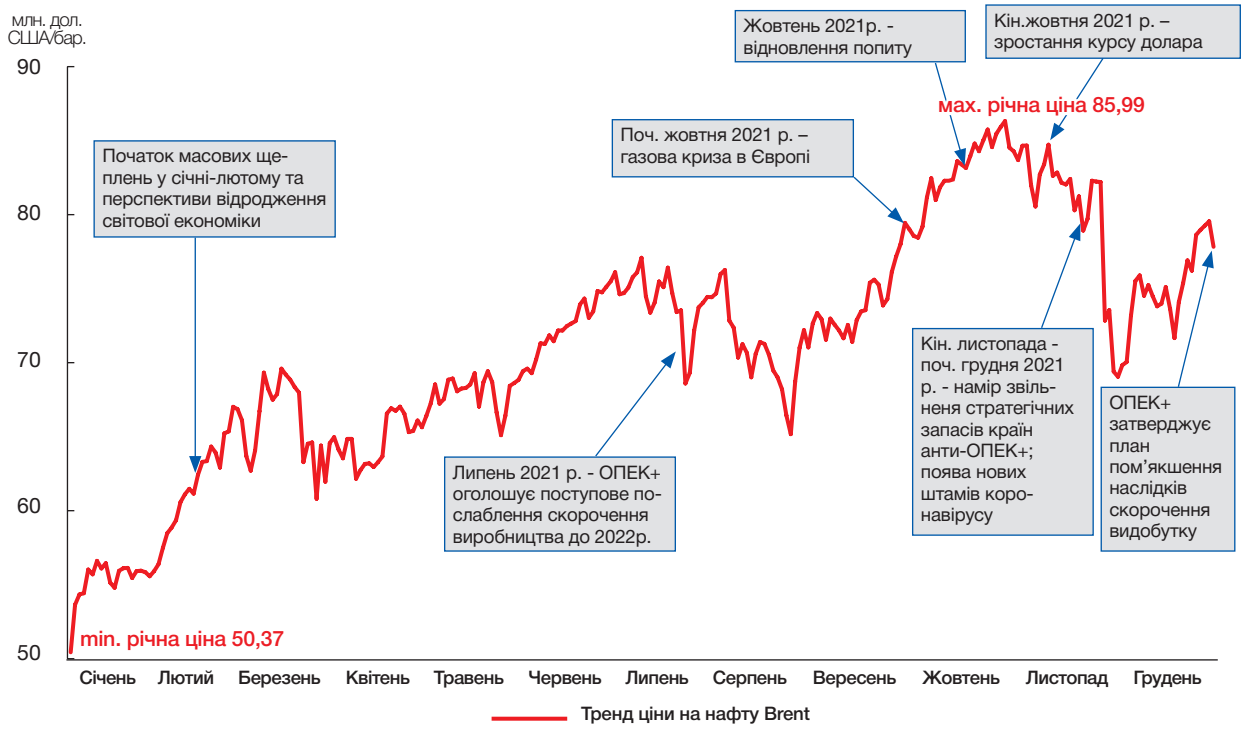
Протягом 2021 року спостерігалась значна волатильність цін на нафту сорту Brent, що пов'язана з перебігом пандемії та її здатністю впливати на попит на нафту. За підсумками року середня ціна склала 71 дол. США/бар., і зросла на 55% за рік. Підсумовуючи, 2021 року на ринку спостерігався дефіцит в обсязі 1,2 млн. бар. на добу.

Світове споживання нафти в 2021 році склало в середньому 96,9 млн. барелів на добу, що на 5,0 барелів на добу більше, ніж у 2020 році.

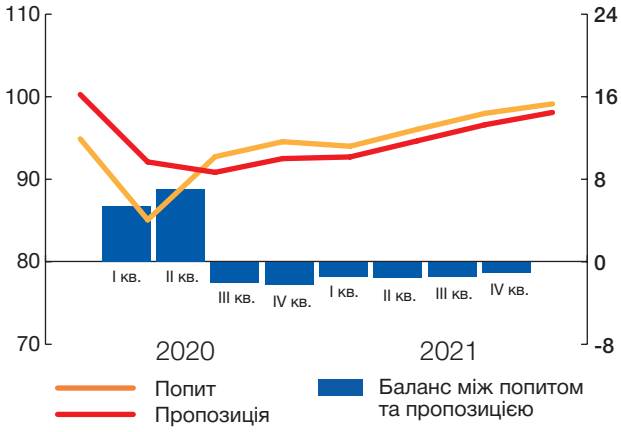
Діапазон цін на нафту марки Brent, дол. США/бар.

Коливання	2020	2021
Min	9,12	50,37
Max	70,25	86,40

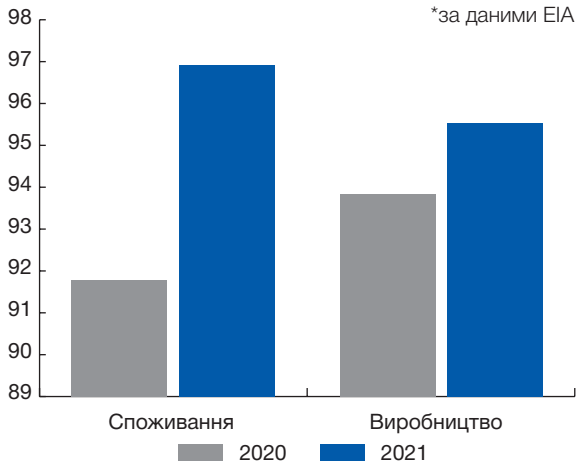
Тенденція ціни на нафту Brent у 2021 році

Світовий баланс попиту і пропозиції нафти 2020 - 2021рр., млн. бар./день

Світовий попит та пропозиція на нафту у 2020 - 2021рр., млн. бар./день*

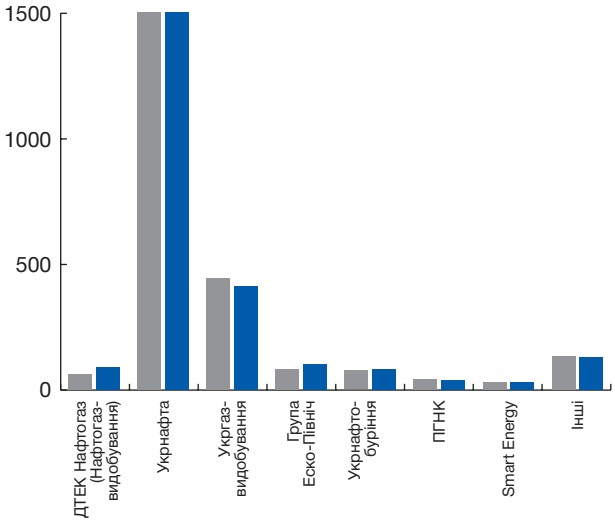

Український ринок нафти і газового конденсату

Український ринок сирої нафти складається як із нафти власного видобутку, так і імпорту. Обсяг видобутку нафти і газового конденсату в Україні щорічно скорочується. Критичне зменшення обсягів постачання нафти на українські НПЗ призвело до насичення імпортом внутрішнього ринку. Більшість вітчизняних нафтопереробних заводів, не витримавши конкуренції з імпортом, знизили або припинили виробництво, зокрема для проведення модернізації. Структура ринку є олігопольною і характеризується наявністю домінуючих нафтогазових компаній, що здійснюють свою діяльність на всіх сегментах ринку (видобуток, переробка та реалізація). Зберігається тенденція високої економічної концентрації з нерівномірним регіональним розподілом.

У 2021 році видобуток нафти і газового конденсату в Україні залишився майже на рівні 2020 р.- 2,415 млн. т. У структурі видобутку в 2021 р. 1670 тис. т. припало на нафту та 731 т. на газовий конденсат.

Розподіл за компаніями внутрішнього видобутку нафти та газового конденсату у 2020 - 2021рр., тис. тонн

Найбільшими вітчизняними виробниками нафти та газового конденсату є ПАТ «Укрнафта» та АТ «Укргазвидобування».

У 2021 р. обсяг виробництва ПАТ «Укрнафта» склав 1,499 млн. т., коли у 2020 році частка товариства у загальному видобутку нафти з газовим конденсатом в Україні склала 62,5% або 1,501 млн. т.

Обсяг виробництва АТ «Укргазвидобування» у 2021 р. склав 414 тис. т. проти 446 тис. т. у 2020 р.

Серед найбільших приватних компаній, що видобувають нафту в Україні, можна назвати наступні: Burisma Group, ПрАТ «Нафтогазвидобування», ПрАт «ВК «Укрнафтобуріння», ЗАТ «Природні ресурси», СП «Полтавська газонафтова компанія». Приватні видобувні компанії у 2021 р. здійснили випуск сировини в обсязі 501,5 тис. т. проти 474 тис. т. у 2020 р.

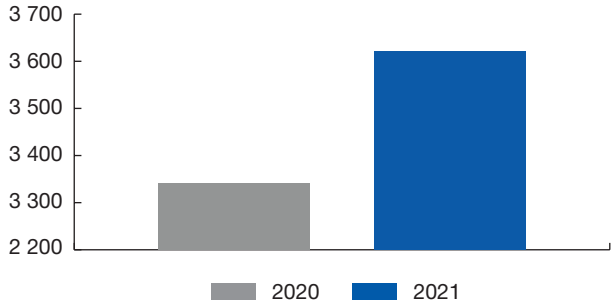
Загальний обсяг транспортування нафти минулого року майже не змінився і склав 15,7 млн. т., що на 0,2% менше порівняно з 2020 роком. АТ «Укртранснафта» транспортувала на НПЗ України у 2021 р. близько 3 млн. тонн нафти, що на 15% більше у порівнянні з 2020 роком, коли надійшло 2,6 млн. т. Транзит нафти трубопровідним транспортом через територію України зменшився у 2021 році до 12,7 млн. - на 3,2% від показника 2020р.

Переробка нафти та газового конденсату здійснюється Кременчуцьким НПЗ та Шебелинським ГПЗ.

Обсяг переробки Кременчуцьким НПЗ у 2021 році склав 3,2 млн. т., проти 2,92 млн. т. 2020р., що надходив з видобутку ПАТ «Укрнафта» та з імпортної сировини. Шебелинський ГПЗ зменшив в 2021 р. обсяг переробки до 420,57 тис. т. від показника 2020 р.- 422,5 тис. т. Загалом обсяг переробки зріс у 2021 р. і склав 3,62 млн. т. у порівнянні із показником 2020 р. -3,34 млн. т.

Близько 40 % обсягу переробки нафти в Україні забезпечується за рахунок імпортних поставок. Україна у 2021 р. збільшила імпорт нафти і нафтової сировини (за кодом УКТЗЕД 2709) на 25,3% порівняно з 2020 роком – до 1,561 млн. тонн. Імпорт нафти протягом 2021р. здійснювався з Азейбарджану, Ве-

Переробка вітчизняними підприємствами у 2020-2021рр., тис. т.

ликобританії, Алжиру та Лівії. Україна експортувала 89,96 тис. т. нафти до Румунії у 2021 р., хоча експорт нафти та нафтової сировини з України у 2020 році склав 80 тис. т. та був спрямований до Білорусі.

Ціна реалізації нафти на внутрішньому ринку України встановлюється з урахуванням світових котирувань на нафту, політичних чинників та поточної ситуації, що складається на ринку нафти.

Торгівля нафтою та газовим конденсатом на УЕБ

Реалізація підприємствами нафти та конденсату власного видобутку відбувається виключно у відповідності до Закону України «Про нафту та газ» та постанови Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 570.

Оскільки державні підприємства отримали право визначати біржі для аукціонів, ПАТ «Укрнафта» обрала УЕБ в результаті конкурсного відбору. Державне регулювання в Україні зобов'язує ПАТ «Укрнафта» щомісяця здійснювати продаж на біржі нафти сирої, газового конденсату власного видобутку.

Інші компанії можуть бути ініціаторами торгів на УЕБ відповідно до Правил біржової торгівлі на Українській енергетичній біржі та Регламенту проведення електронних біржових торгів на Українській енергетичній біржі. Реалізація відбувається за нерегульованими цінами.

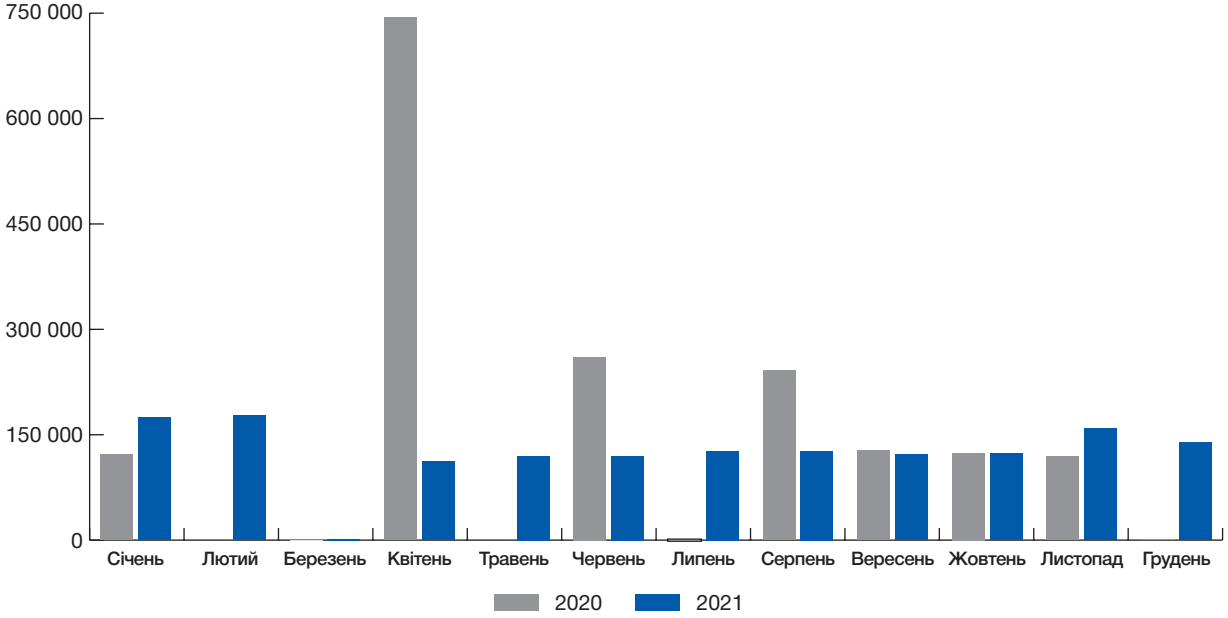
Основними учасниками є ПАТ «Укрнафта», АТ «Укргазвидобування», ТОВ «КНК» та ін.

На кінець 2021 року на УЕБ за напрямком «Нафта та газовий конденсат» акредитовано 156 компаній.

Упродовж 2021 року на УЕБ було реалізовано 1,53 млн. т. нафти та газового конденсату.

За рік проведено 42 торгові сесії за даним напрямком та укладено 249 біржових свідоцтв. Істотне підвищення світової ціни на нафту призвело до зростання середньозважених цін на нафту і газовий конденсат за результатами аукціонів з початку року у понад 35%, досягнувши найвищих значень у грудні.

Обсяги реалізованої нафти та газового конденсату на УЕБ у 2020-2021 рр., т.

НАФТОПРОДУКТИ ТА СКРАПЛЕНИЙ ГАЗ

Ринок України

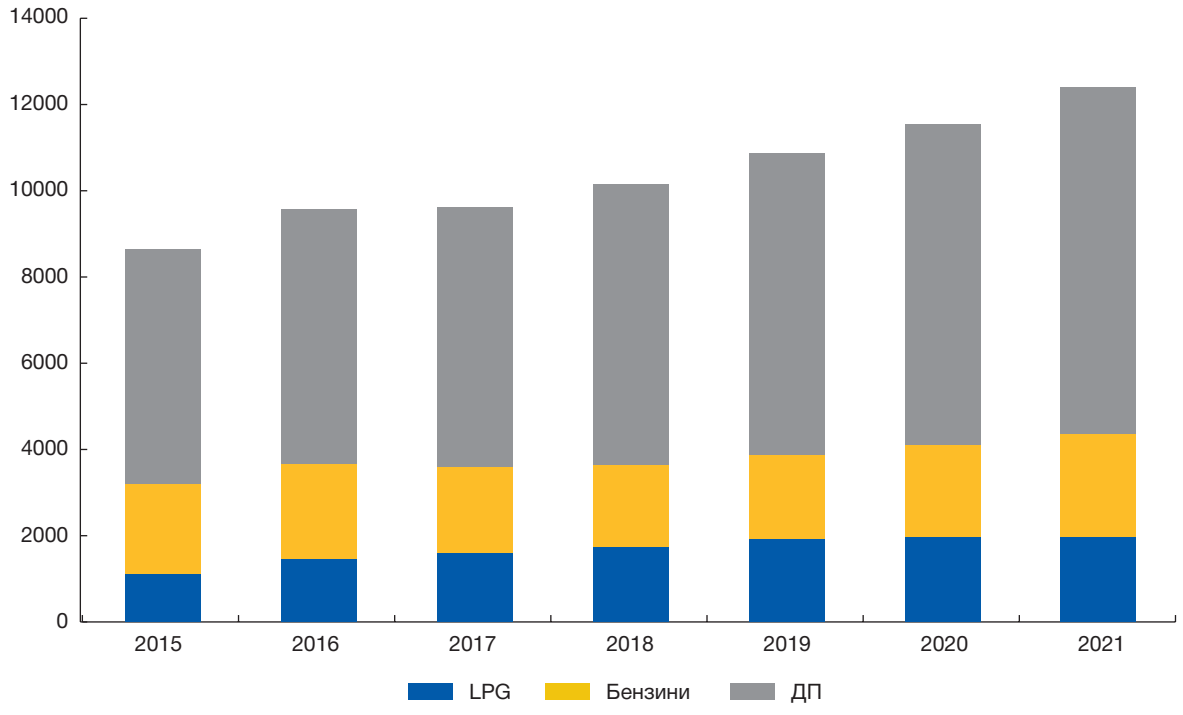
За останні два роки український ринок нафтопродуктів збільшив споживання палива до рекордних обсягів. Загалом у 2021 році було спожито скрапленого газу, бензину і дизельного палива 12,41 млн. т., що більше на 7,53% від попереднього року. Однією із причин росту є збільшення транспортного потоку по Україні. Заради власної безпеки через пандемію, люди віддають перевагу власному транспорту, громадському. Також задіяння транспорту, який працює на дизельному паливі, для масштабного збору аграрної продукції і будівництва автомобільних доріг підвищило попит на даний вид палива. Варто відзначити, що також збільшилися обсяги споживання дорожнього бітуму до 1,42 млн. т. (1,19 млн. т. у 2020 році).

Однією із важливих новин на паливному ринку було прийняття постанови Кабінетом Міністрів України щодо державного регулювання цін. Зокрема, було прийнято зміни до урядової постанови №1236 від 9 грудня 2020 р. Відповідно до нової редакції документа, на період дії карантину були встановлені граничні рівні торгової надбавки до середньої ціни дизельного палива (не вище 7 грн/літр) та бензину (не вище 5 грн/літр).

Дизельне паливо

Найбільшу частину у загальній структурі палива займає дизильне паливо, що складає близько 70% ринку. Крім машин на дизельному паливі, які використовуються у промисловому та сільськогосподарському секторі, великий відсоток в приватному секторі (додатковий приріст споживання) спричинило ввезення машин з європейського напрямку. У 2021 році ринок дизельного палива вперше перевищив 8 млн. т. споживання, що більше на 8% за попередній рік.

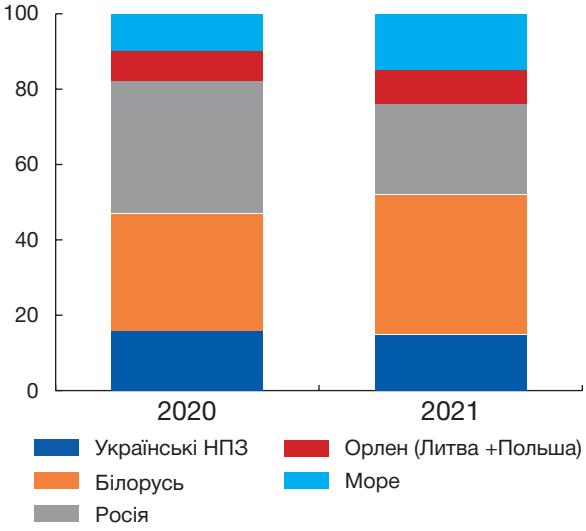
Динаміка ринку автомобільних палив в Україні, тис. т.

Баланс. Імпорт

Відбулася позитивна динаміка у структурі імпорту дизельного палива. Зменшилося постачання з РФ до 2,05 млн. т. (на 22% порівнюючи з 2020р.) за рахунок деверсифікації каналів поставок з інших країн. Крім того, Кабінет Міністрів України постановою від 29 грудня 2021р. №1398 вніс зміни до постанови від 17 серпня 2020 року №719, чим продовжив дію спеціального мита щодо імпорту дизильного палива трубопровідним шляхом до 31 грудня 2022 року.

Структура ДП за походженням,%

В загальному балансі дизельного палива імпорт склав 85%. Найбільший обсяг поставок був із Білорусі – 2,89 млн. т., що склав 42% всього імпорту. В другій половині 2021 року Білорусь вийшла на рекордні обсяги поставок дизельного палива – до 300 тис. т. на місяць. Також були рекордні поставки по морю – 1,2 млн. т. Збільшилися поставки з PKN ORLEN (Литва+Польща).

Внутрішнє виробництво палива (крім міні-НПЗ) залишилося майже на рівні минулого року. Однак варто відмітити, що є потенціал до збільшення внутрішньої переробки нафти та газового конденсату.

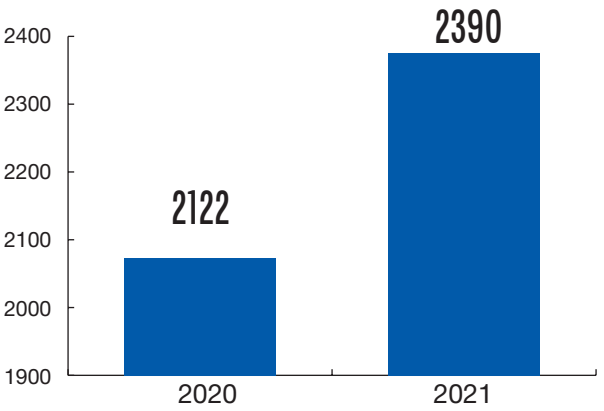
Бензин

Варто відмітити, що єдиний вид палива, який конкурує з імпортними поставками - бензин. За останні декілька років спостерігали помітне зменшення споживання бензину, за рахунок більшого попиту на скраплений газ. Проте за період карантину вектор споживання скрапленого газу змінився в іншому напрямку, причина цьому - рекордні ціни на нього.

Баланс. Імпорт

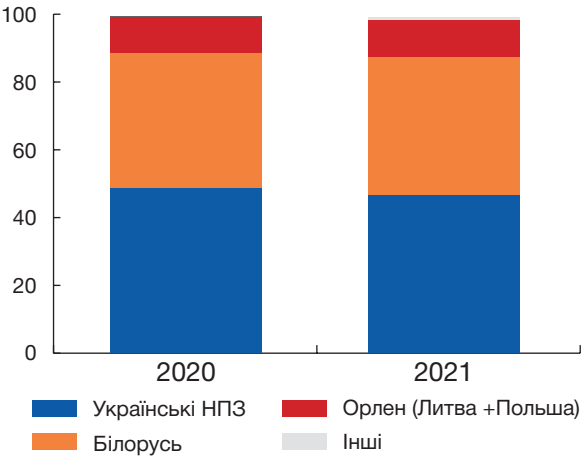
Загальний обсяг споживання у 2021 р. склав більше 2,3 млн. т. Імпорт бензинів в Україну становив 1,28 млн. т., що на 16,5% більше, ніж на рік раніше (1,099 млн. т.). Білоруські НПЗ у 2021 р. наростили

Обсяг споживання бензину, тис. т.

відвантаження бензинів на 17% (на 146,5 тис. т.), до 1 млн. т., тим самим зберігши свою частку в імпорті бензинів на торішньому рівні — 78%. Найбільшими постачальниками білоруських бензинів за підсумком звітного року виступили мережі OKKO й WOG. Постачання з Литви за звітний 2021 рік зросло на 10%,

Структура бензину за походженням,%

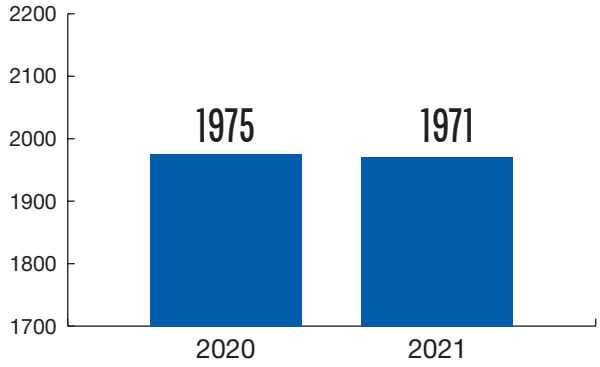
до 262 тис. т. що дало змогу утримати 21%-у частку в імпорті бензинів на український ринок. Основними постачальниками стали компанії WOG, OKKO і Сокар Україна, що імпортували 69 тис. т., 51 тис. т., і 45 тис. т. відповідно. Амік Україна поставила 32 тис. т. бензинів виробництва ORLEN.

Виробництво продукту в країні залишилося на рівні минулого року: 1,04 млн. т. Несподіване зростання споживання, яке має всі передумови для продовження, стало гарною новиною для українських НПЗ.

Скраплений газ

У 2021 році ринок скрапленого газу відзначився рекордними цінами. Споживання газу автомобільним транспортом вперше з 2012 року скоротилося, однак протилежна динаміка спостерігалася з боку аграрних та промислових підприємств. Таким чином, споживання залишилося на рівні 1,971 млн. т.

Обсяг споживання LPG в україні в 2019-2021рр., млн. т.

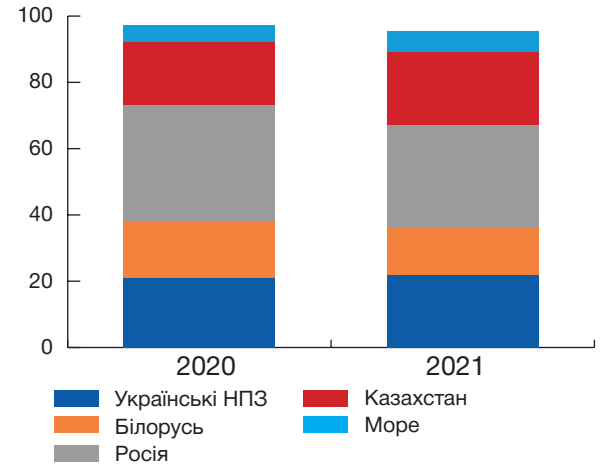
Баланс. Імпорт

У структурі покриття попиту на скраплений газ домінує імпорт, частка якого в постачанні LPG склала 78%. Імпорт скрапленого газу в 2021 році практично не змінився - 1,62 млн. т. (+0,3%). За вирахуванням газу для подальшої переробки в Україні – сировина для Карпатнафтохім та Укргазвидобування, імпорт LPG у 2021 році знизився на 27,3 тис. т., до 1,536 млн. т. (-1,8%).

Найбільшими постачальниками LPG залишились Росія – 595 тис. т., Казахстан – 442 тис. т., та білоруські заводи – 256 тис. т.

Однак варто відмітити, що частка російського ресурсу знизилась. З Білорусі також зменшилися поставки по причині дефіциту ресурсу і санкцій зі сторони ЄС та США. У 2021 р. постачання автогазу в морські порти зросло на 28% до 111 тис. т. Імпорт скрапленого газу у 2021 році здійснювали понад сотню компаній. Найбільші з них – це трейдер виробництва НПЗ «Лукойл» група компаній «Гран Прі Ойл» – 176 тис. т., ДК «Надія» – 169 тис. т., оператор АЗС «БРСМ-Нафта» – 131 тис. т., трейдер «Євромін Енерджі» - 113 тис. т., WOG - 98 тис. т.

Структура LPG за походженням, %

Виробництво скрапленого газу в Україні 2021 року зросло на 6,5% до 435 тис. т. Найбільшим виробником залишається АТ «Укргазвидобування», що утримує 40% ринку. Іншими виробниками є Кременчуцький НПЗ, структури Укрнафти. Вплив на ринок невеликих приватних видобувних компаній незначний, хоча вони і нарощують виробництво.

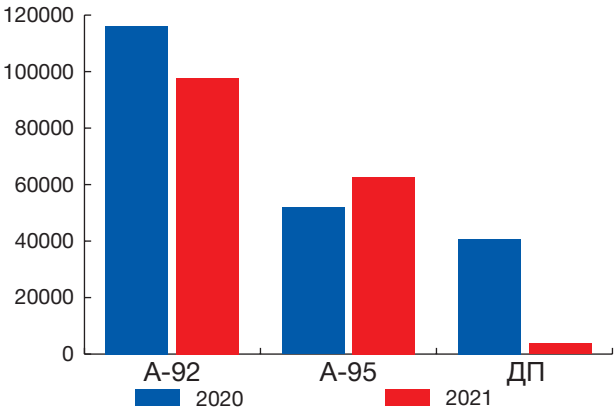
УЕБ

Нафтопродукти (Бензин, дизильне паливо)

Загальний обсяг реалізації бензину та дизельного палива за 2021 рік на УЕБ склав 164,61 тис. т. що менше на 22,32% реалізації за 2020 рік.

Об'єм торгів бензинами у 2021 році склав 160,48 тис. т. У порівнянні з 2020 роком обсяги реалізації по бензину А-95 збільшилися на 20,46%, по бензину А-92 відбувся спад продажів на 15,78%. Середньозважена річна ціна бензину А-95 за результатами торгів склала 32 908,33 грн./т. та 31 940,38 грн./т. бензину А-92 (за винятком продажів з використанням диференціалів).

Реалізація бензину і ДП на УЕБ, т.

За результатами торгів у відкритому доступі публікуються біржові котирування УЕБ, які є визнаними Міністерством економіки як орієнтир при розрахунку ціни на нафтопродукти та пальне для проведення публічних закупівель.

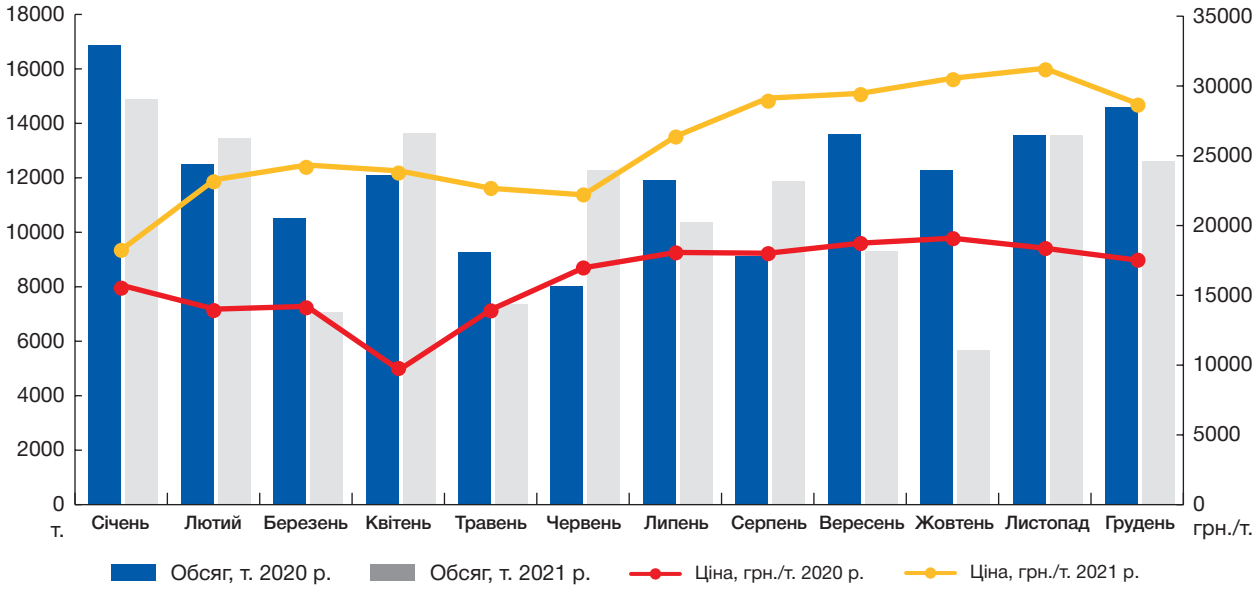
Ціни за результатами торгів дизельним паливом піддавалися коливанням в діапазоні: 24 900 – 32 700 грн./т. Також було реалізовано обсяги нафтопродуктів із постачанням протягом року з використанням диференціалів. Так, у минулому році було продано 156,44 тис. т. нафтопродуктів (бензини, дизель) з постачанням протягом 2021 та 2022 рр.

Скраплений газ

Продаж скрапленого газу власного виробництва державними підприємствами в Україні проводяться відповідно до Порядку організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирої, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 570.

Всього за 2021 рік на УЕБ реалізовано 131,71 тис. тонн скрапленого газу на загальну вартість 3,36 млрд. грн. з урахуванням ПДВ. Середньозважені ціни коливалися в діапазоні 18 311,33 – 31 140,39 грн./т. (з ПДВ). За звітний рік найбільший обсяг торгів припав на січень. Найвища ціна зафіксована у листопаді.

Середньозважені ціни та реалізовані обсяги LPG за 2021 рік

ПРОДУКТИ НАФТОПЕРЕРОБКИ. БІТУМ

Глобальний ринок бітуму

Світовий бітумний ринок показує щорічне зростання близько 4%, а його обсяг на кінець 2021 р. оцінюється близько 125 млн. т., на фоні 120 у 2020 р.

Бітумний ринок відчував тимчасові труднощі через порушення логістичних ланцюжків на тлі карантинних заходів у різних країнах. Початок сезону дорожньо-будівельних робіт в 2021 р. і відкриття кордонів стимулювало попит на темні нафтопродукти вцілому.

В 2021 році основним споживачем бітумних матеріалів залишається дорожня галузь - головний драйвер розвитку бітумного ринку.

У 2021 році не було дефіциту бітуму ні на одному з великих європейських ринків, а надбавки до мазуту (HSFO) були історичними низькими, оскільки рік ознаменувався закриттям заводів та обмеженням вартості бюджетів дорожніх проектів та ремонтних робіт.

Український ринок бітуму

Як і щодо світлих нафтопродуктів, дефіцит бітуму у 2021 р. був покритий імпортом. Підвищений попит на імпорт для покриття потреб в межах програми «Велике будівництво» мав висхідну тенденцію.

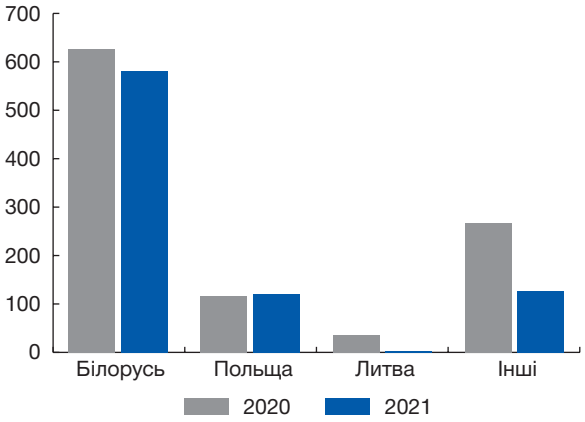
Ціноутворення на імпортний бітум орієнтується на європейські котирування (котирування мазуту в портах Роттердама і портах Середземномор'я) з преміями в залежності від обсягів.

За підсумками року імпортне постачання склало 1,098 млн. т. (77,3 % від загального обсягу ринку) проти 860,2 тис. т. у 2020 р. (72,4 % від загального обсягу ринку).

Основним постачальником була Білорусь, яка минулого року поставила 625 тис. т. (+7,2% до показника 2020 р.), зайняла 57% імпортних постачань на український ринок.

Польща поставила 118 тис. т. проти 123 тис. т. в 2020 р.

Структура походження імпортних постачань бітуму в 2020-2021 рр., тис. т.

Литва поставила 38 тис. т. проти 1 тис. т. в 2020р.

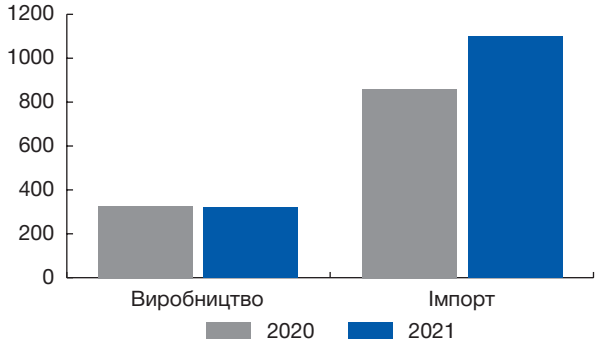
Надходження з інших країн, таких як Італія, Азейбарджан та Греція склало 267,9 тис. т. у 2021 р., що на 48 % більше минулорічного показника (128 тис. т.).

З 2020 р. бітум не експортується.

Лідерами бітумного ринку України є трейдингові компанії ТОВ «Кантарелл Україна», ТОВ «Альянс Енерго Трейд», ТОВ «Бітекс», ТОВ «Термінал-МК» та ТОВ «Арстак», що забезпечують стабільність постачання. Рекордні премії постачальників призвели до того, що ціни на бітум в Україні відносяться до найвищих в Європі.

Загальний баланс ринку склав у 2021 р. 1,42 млн. т. проти 1,1884 млн. т. за 2020 р.

Баланс ринку бітуму в Україні у 2020-2021 рр., тис. т.

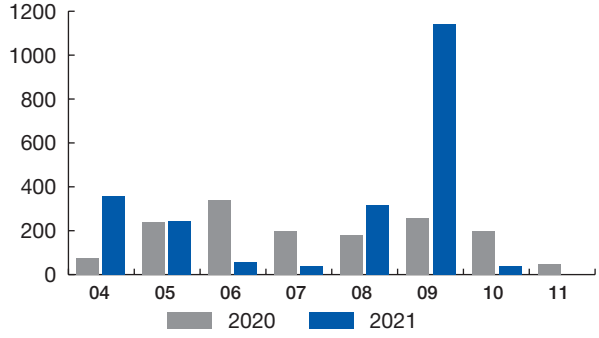
В Україні є кілька компаній, що виробляють дорожній бітум. Кременчуцький НПЗ є основним виробником бітумної продукції, серед інших можна виділити завод АТ «Укргазвидобування» на Ороховицькому родовищі на заході України, а також приватний виробник «Кіровоградська нафтова компанія (входить до групи компаній «Галс-К»). У 2021 р. вітчизняними виробниками було вироблено 322 тис. т. бітуму (22,7% від загального обсягу ринку) проти 329,7 тис. т. у 2020 р. (27,7% від загального обсягу ринку). Пряма залежність зниження обсягів випуску бітуму від збільшення виробництва мазуту за умов аномально високих цін на природний газ призвела до більш високої економічної ефективності реалізації мазуту в порівнянні з бітумом та спричинила скорочення обсягів випуску останнього.

Виробіток Кременчуцького НПЗ ПАТ «Укртатнафти» зменшився до 300 тис. т. та склав близько 22,5 % в загальному балансі українського ринку бітуму проти 27,8% у 2020 р., що становило 330,0 тис. т. Також АТ «Укргазвидобування» виробила 3 тис. т. та ТОВ «Кіровоградська нафтова компанія» зменшила виробництво до 19 тис. т.

Торгівля бітумом на УЕБ

Упродовж 2021 року на УЕБ було реалізовано 1,55 тис. т. бітуму. За рік проведено 29 торгових сесій. Основним учасником було АТ «Укргазвидобування».

Обсяг реалізованого бітуму на УЕБ у 2020- 2021 рр., т.

Середньозважена річна ціна дорожнього бітуму за результатами торгів зросла на 30% у порівнянні із показником 2020 р. та склала 13791,33 грн./т. У кінці року, разом із завершенням сезону, бітум подорожчав: у листопаді 2021 р. середньозважена ціна склала 17050 грн./т.

ІНШІ ПРОДУКТИ НАФТОПЕРЕРОБКИ

Україна скоротила у 2021 р. експорт продуктів нафтопереробки на 11,8% до 257,2 тис. т., проти 291,6 тис. т. у 2020 р., наростивши випуск товарних нафтопродуктів.

Найбільшою позицією з продуктів нафтопереробки є мазут. Як і бітум, він є продукцією сезонного попиту, тому основні обсяги продажу припали на осінньо-зимовий період. У минулому році практично єдиним виробником цього продукту була ПАТ «Укртатнафта» (Кременчуцький НПЗ), коли АТ «Укргазвидобування» за 2021 р. випустило лише 42996 т.

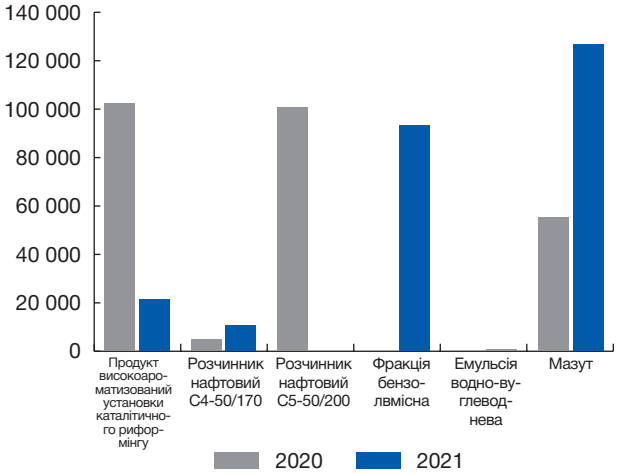
Ціна мазуту за результатами торгів на УЕБ (за виключенням торгів диференціалами) упродовж року мала традиційні сезонні коливання та з початку року зросла на 16-19% в залежності від видів мазуту. Під впливом дії всесвітніх вимог до пароплавного палива IMO 2020 вартість мазуту з вмістом сірки до 1% залишається більш економічно вигідною для енергетичних компаній на фоні високих цін на природний газ.

На УЕБ у 2021 р. була представлена продукція основних підприємств-виробників: ТОВ «Кіровградська нафтова компанія», ПАТ «Укртатнафта» та АТ «Укргазвидобування». Реалізація відбувалася як на експорт, так і для потреб внутрішнього ринку. За підсумками року було експортовано 129,1 тис. т. мазуту, з яких 11,4 тис. т. вироблено АТ «Укргазвидобування» та 114,7 тис. т. мазуту ПАТ «Укртатнафта».

Лідерами ринку є трейдингові компанії «Альянс Енерго Трейд», ТОВ «Санрайс Логистик», ТОВ «Кантарелл Україна».

Упродовж 2021 року на УЕБ було реалізовано 55,3 тис. т. мазуту, що перевищує у понад 50% минулорічний показник.

Обсяг реалізованих інших продуктів нафтопереробки на УЕБ у 2020 - 2021 рр., т.

Крім того в 2021 р. збільшилась реалізація інших продуктів нафтопереробки на 39% до 208,1 тис. т., переважна більшість обсягів реалізації припала на II півріччя 2021р. За рік було проведено 22 торгові сесії, що відбулися із використанням диференціалів.

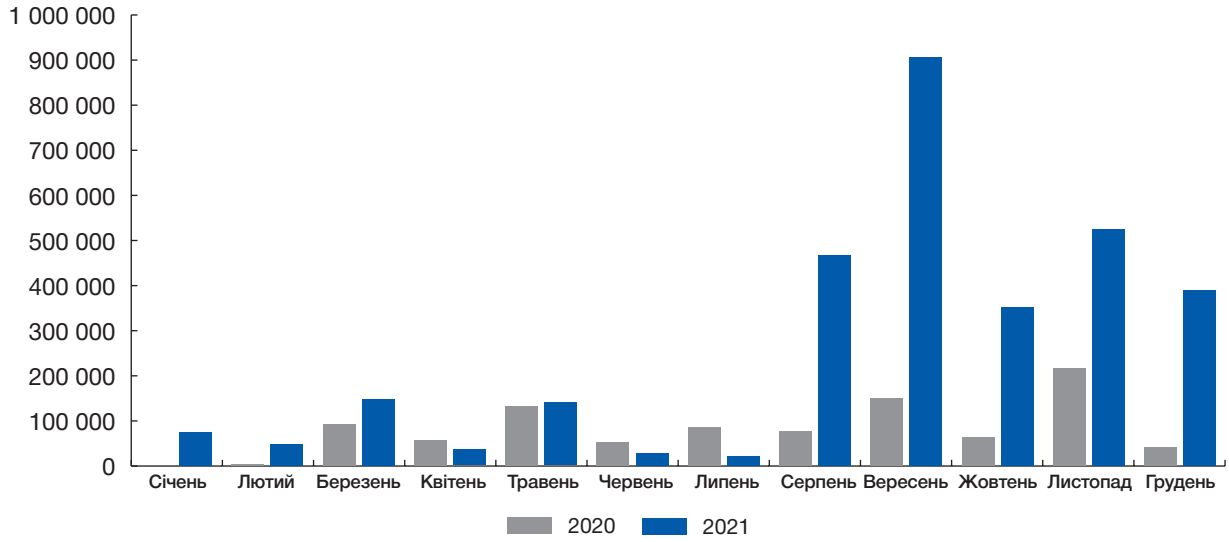

НЕОБРОБЛЕНА ДЕРЕВИНА

У минулому році ринок необробленої деревини зазнав нововведень. У липні 2021 р. набрали чинності зміни у законодавстві, за якими встановлено нові високі стандарти торгівлі необробленою деревиною на товарних біржах. Згідно цих змін, державні лісгоспи перейшли до реалізації ресурсу виключно на ліцензованих біржах. За результатами торгів з липня було реалізовано 2,7 млн. куб. м. деревини, серед яких 1,5 млн. куб. м. – круглі лісоматеріали та 1,2 млн. куб. м. деревини дров'яної. Сумарний обсяг реалізованої необробленої деревини за 2021 р. склав 3,14 млн. куб. м.

Загалом, на УЕБ за напрямком «Необроблена деревина» було проведено 682 аукціони. При реалізації понад 90% виставленого товару, вартість усієї проданої деревини за 2021 р. становила 8,65 млрд. грн, з яких лісовим господарствам вдалось отримати близько 2 млрд. грн додаткового прибутку при розрахунку від стартової ціни.

Обсяги продажу необробленої деревини на УЕБ, куб. м.

Результати торгів УЕБ з 1 липня по 31 грудня 2021 року

3 946
Кількість учасників

365
Кількість продавців

2,91 млн. куб. м.
Виставлений обсяг

2,66 млн. куб. м. (91%)
Проданий обсяг

7,91 млрд. грн.
Вартість реалізації

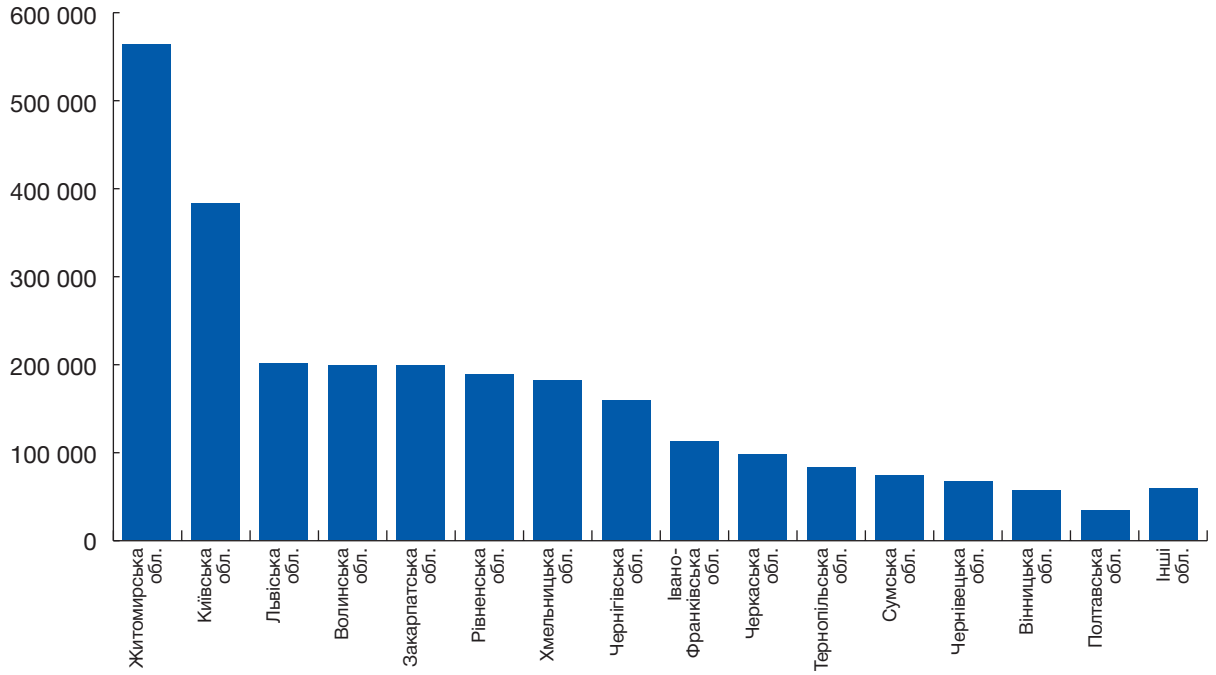
1,76 млрд. грн.
Додатковий дохід

602%
Максимальне зростання ціни

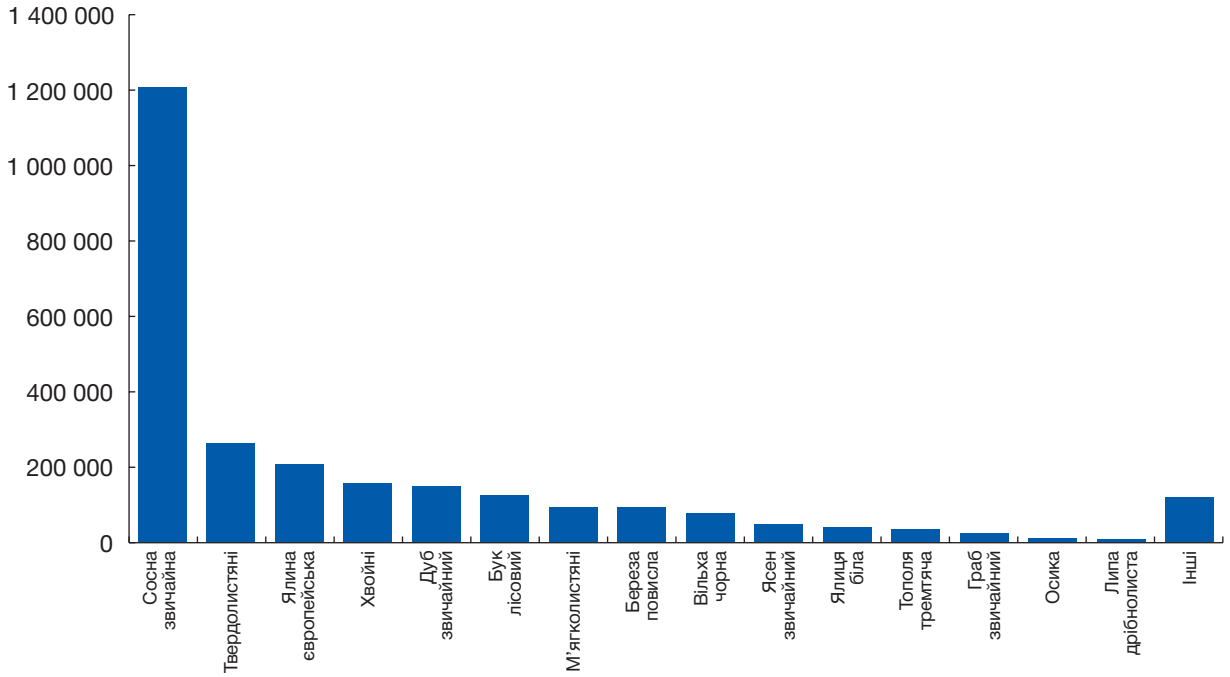
7,91 млрд. грн.
Середнє зростання ціни

Ажіотаж на окремі породи круглих лісоматеріалів позначився на підвищенні ціни на понад 600% відносно стартової. Загальний показник зростання за рік досяг 35%.

Структура обсягів продажу за областю, куб. м.

Структура обсягів продажу за породою, куб. м.

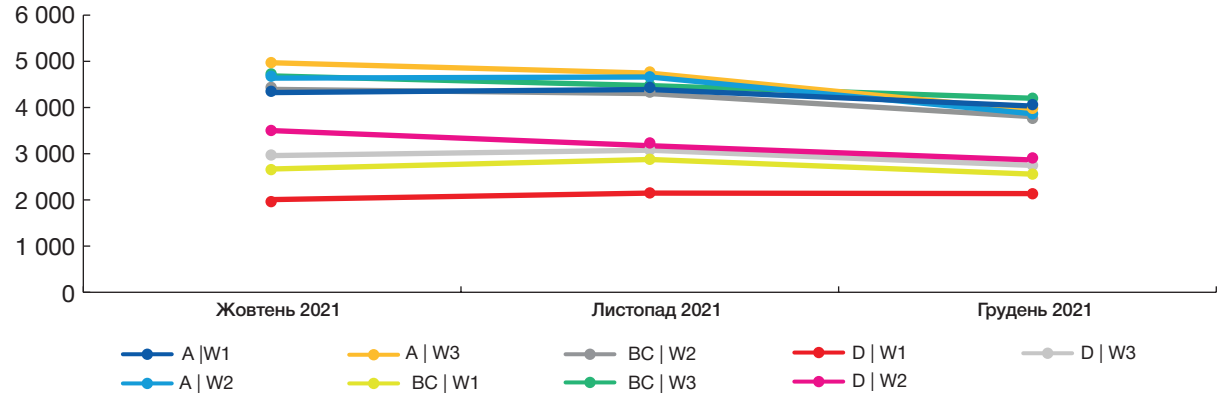

Українською енергетичною біржею в 2021 році були розроблені цінові індекси на необроблену деревину, створивши перший національний надійний бенчмарк в Україні. Цінові показники розраховуються для круглих лісоматеріалів найбільших за обсягом реалізації порід відповідно до класу якості та групи діаметрів. Для зручного відображення цін на необроблену деревину класи якості та групи діаметрів були згруповані за схожими параметрами.

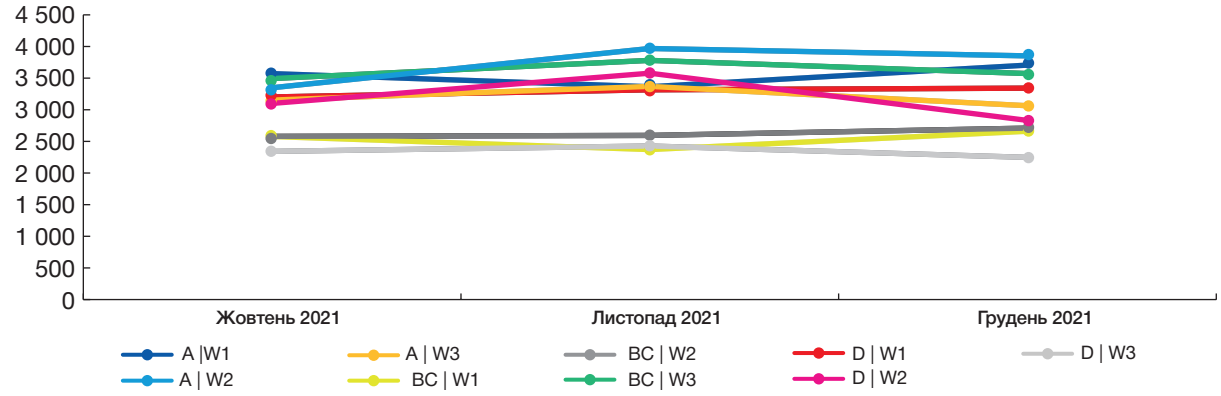
Таким чином, класи якості С і В згруповані в один клас якості «ВС», а згруповані діаметри W1, W2 і W3 визначаються за групами величин «10-19 см», «20-39 см» та «40 і більше см» відповідно.

Цінові індекси на необроблену деревину враховують ціни як укладених угод, так і виконані біржові свідоцтва. Це робить ціновий індекс ще більш релевантним відносно українського ринку.

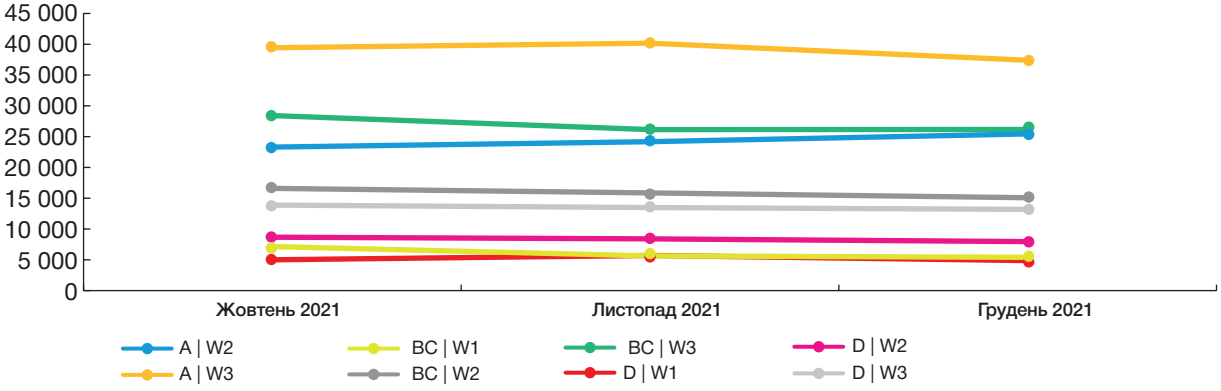
Сосна звичайна, грн. за куб. м.

Ялина європейська, грн. за куб. м.

Дуб звичайний, грн. за куб. м.

Українською енергетичною біржею задля недопуску монополізації ринку було запроваджено партнерську програму для організаторів торгів необробленою деревиною, яка має довіру на ринку. Така модель проведення торгів аналогічна до системи співпраці Прозоро з акредитованими майданчиками.

Окрім іншого, протягом 2021 року УЕБ розробила нову торгову систему, використовуючи знання та досвід світової біржової торгівлі, а також на основі піврічної активної роботи з ринком деревини. При розробці торгової системи УЕБ прискіпливо та уважно прислухалась до потреб і побажань учасників ринку із метою впровадження найкращих біржових стандартів.

Нова система передбачає окремий тип торгівлі необробленою деревиною – торги з використанням коефіцієнту, тобто ціни на таких торгах будуть підв'язані під цінові індекси на необроблену деревину українського або іноземних ринків. Даний продукт створений задля торгівлі більш тривалими термінами поставки, а саме річними, піврічними тощо, з хеджуванням власного портфелю від ринкових ризиків.

ПРОЗОРРО.ПРОДАЖІ

Аукціони проводяться відповідно до діючих регламентів, затверджених наказами ДП «Прозорро. Продажі» (розміщені на сторінці https://sale.ueex.com.ua/reglament.aspx), а також згідно з іншими нормативно-правовими актами, зокрема ЗУ «Про приватизацію державного та комунального майна», ПКМУ «Про реалізацію експериментального проекту із запровадження проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів», тощо. УЕБ за доходом входить у топ-5 майданчиків, з яких продавали пропозиції.

У 2021 році УЕБ через власний електронний майданчик «Прозорро.Продажі» провела 1,15 тис. аукціонів, з яких переможних - 398 аукціонів. На торгах визнано 224 переможців, що сформували річний дохід у сумі 930,86 млн. грн. Вартість найдорожчого контракту склала понад 304 млн. грн.

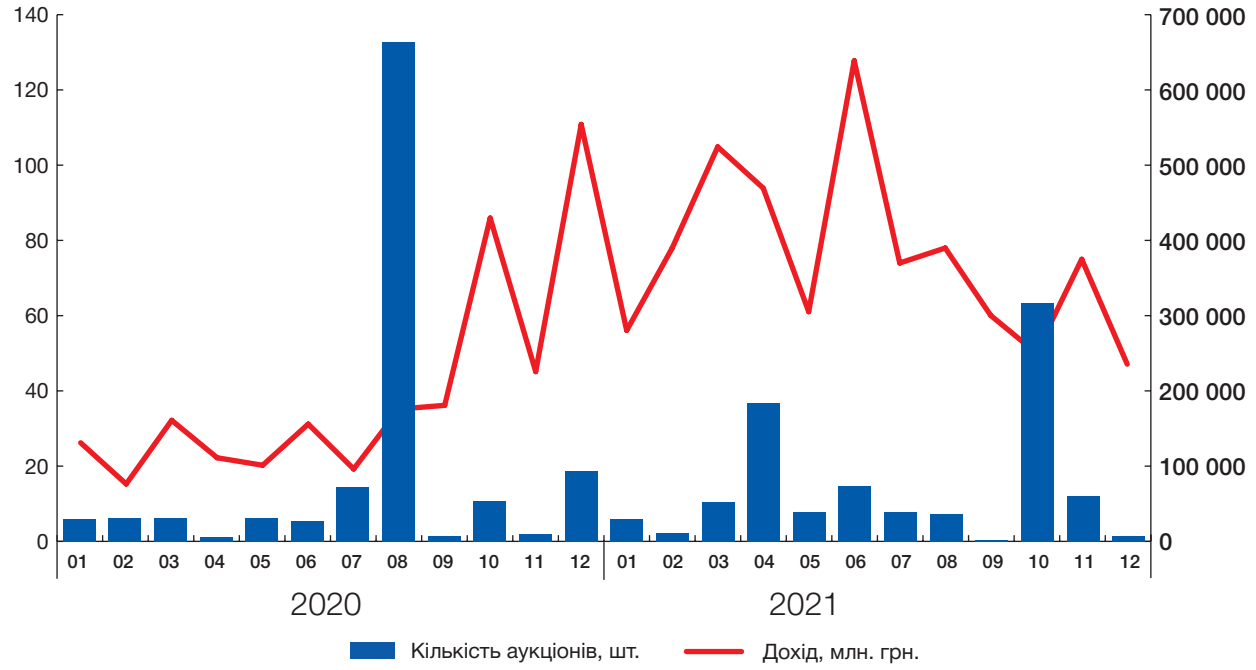
Для порівняння, 2020 року було проведено 417 аукціонів та обрано 129 учасників-переможців, при цьому сума доходу склала 1,07 млрд. грн.

В минулому році найбільший обсяг реалізації сформував напрямок «Спеціальні дозволи на користування надрами». За ним зайняв другу позицію напрямок «Необроблена деревина».

Минулий рік варто відмітити запуском ринку оренди та продажу державної та комунальної землі через систему «Прозорро.Продажі». З моменту набуття чинності урядової постанови №1013 у листопаді 2021 р. через власний електронний майданчик УЕБ «Прозорро.Продажі» пройшло 8 переможних аукціонів на 3,6 млн. грн.

У перспективі планується започаткування разом з ДП «СЕТАМ» аукціонів з продажу арештованого майна Державної виконавчої служби, що мають бути інтегровані в систему Прозорро.Продажі як визначеного адміністратора електронної торгової системи відповідно до наказу №2933/5 Міністерства юстиції.

Продажі майданчика УЕБ у системі «Prozorro», 2020-2021 рр.

ПРОЗОРІСТЬ ТА ЗВІТНІСТЬ

Законом №738-IX передбачено, що НЦПФР здійснюватиме державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків (товарних бірж). Крім того, до регулювання товарних бірж у випадках, встановлених законодавством, можуть залучатися й інші органи державної влади, а саме: регулятори відповідного товарного ринку та центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідних сферах, НКРЕКП та АМКУ.

Звітність до НКЦПФР

Товарна біржа зобов'язана оприлюднювати та подавати до НКЦПФР інформацію відповідно до ч. 1 статті 13 Закону України «Про товарні біржі» та статті 57 Розділу V Закону України №738-IX, де, зокрема, передбачено, що НКЦПФР встановлює порядок і форми подання інформації. Відповідно, НКЦПФР на початку 2022 року прийнято рішення про затвердження Положення про порядок складання, подання та оприлюднення товарними біржами звітних даних. Дане положення передбачає обов'язок подання даних товарною біржою до НКЦПФР у електронній формі (орієнтовно з травня 2022 року) та встановленому форматі щоденних, щомісячних, щорічних та нерегулярних даних. УЕБ почала розробку програмного забезпечення для подання звітної інформації до НКЦПФР.

Разом з тим, Ліцензійні умови до провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках містять ряд вимог в т.ч. до прозорості діяльності біржі, яким біржа має відповідати протягом всього терміну ліцензійної діяльності. Іншими нормативними документами НКЦПФР, що регулюють діяльність біржі, є Рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про провадження діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах», Рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про провадження клірингової діяльності», Рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює НКЦПФР» тощо.

Звітність до НКРЕКП

Для імплементації REMIT в Україні було розроблено ряд законопроєктів (№№ 4503, 4503-1, 4503-д, 5322, 5322-1). НКРЕКП відзначає, що готується до впровадження Регламенту REMIT, і вже до кінця року мають бути оприлюднені відповідні плани: разом з Міністерством енергетики вже напрацьована дорожня карта з імплементації REMIT відповідно до законопроєкту 5322, що, очікується, буде ухвалений. Після імплементації Україною вимог REMIT УЕБ буде виконувати зобов'язання, які покладаються на осіб, що здійснюють торгівельні операції на професійній основі і (PPPATs). Згідно з особливостями функціонування PPAT, вимоги REMIT застосовуються в частині покладання відповідальності на PPAT вимог щодо моніторингу та сприяння цілісності, прозорості та забезпечення належного функціонування оптового енергетичного ринку.

УЕБ разом з НКРЕКП підписали Меморандум щодо сприяння ефективному розвитку ринків електричної енергії та природного газу, співпраці з інформаційної взаємодії в цілях ефективного розвитку, прозорості ринків електричної енергії та природного газу. Ця співпраця дає можливість консолідації зусиль з метою імплементації європейських стандартів на український енергетичний ринок. Також УЕБ надала Регулятору доступ до Системи аналітики ринку двосторонніх договорів електричної енергії, відповідно до вимог статті 20 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії».

Звітність до Міністерства енергетики України

Українська енергетична біржа надає інформацію до Міністерства енергетики України щодо операцій з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами для здійснення моніторингу ринку двосторонніх договорів щотижнево.

Звітність до Аукціонного комітету

Пунктом 6 ч. 2. ст. 66 Закону України «Про ринок електричної енергії» закріплено обов'язок державних виробників реалізовувати електроенергію за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України. Приватні виробники здійснюють продаж електроенергії на таких аукціонах з 1 вересня 2021 року.

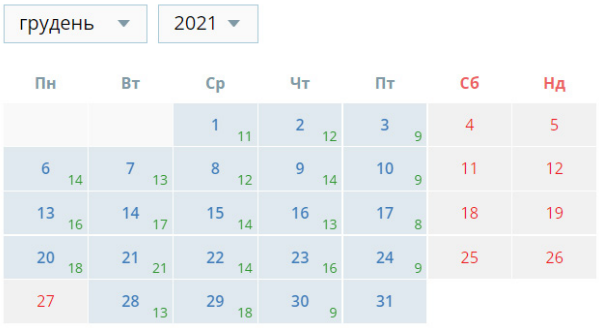
Варто зазначити, що механізм проведення електронних аукціонів побудовано таким чином, щоб забезпечити дотримання головних його принципів, а саме:

- добросовісна конкуренція (зокрема шляхом встановлення продавцем кількості лотів, що пропонуються одночасно до продажу, загальним обсягом, який дасть змогу залучити якомога більшу кількість потенційних покупців);
- недискримінація учасників аукціону;
- об'єктивність та неупередженість;
- анонімність (знеособлення) учасників аукціону - покупців з метою мінімізації ризику антиконкурентної узгодженої поведінки між учасниками аукціону;
- запобігання корупційним діям і зловживанням;
- проведення аукціонів виключно в робочі дні;
- ціноутворення з метою дотримання ринкових принципів ціноутворення, які, зокрема, передбачені Законом України «Про ринок електричної енергії», крім випадків, встановлених пунктом 5 Порядку.

Українською енергетичною біржею забезпечується цілковита прозорість проведення таких електронних аукціонів, шляхом публікації всієї інформації про хід та результати торгів, що визначено Порядком. Щодня членам Аукціонного комітету біржею надаються звіти про торги електричною енергією. УЕБ співпрацює з усіма регулюючими органами щодо сприяння у виявленні можливих фактів недобросовісної конкуренції.

За час проведення аукціонів державним регулюванням та Аукціонним комітетом багато разів змінювалися умови та вимоги до проведення аукціонів, які потребували значних технічних переналаштувань роботи електронної торгової системи, що було забезпечено УЕБ без жодної затримки в реалізації. В тому числі, було впроваджено ряд технічних рішень, направлених на вдосконалення механізмів торгів та забезпечення потреб учасників ринку для ефективної роботи ринку електроенергії. Жодного разу не було зафіксовано скарг та нарікань на Українську енергетичну біржу щодо порушення Порядку чи регламенту проведення аукціонів.

Розміщення інформації стосовно торгів та аукціонів

Біржа розміщує інформацію стосовно торгів за різними напрямками. Інформацію можна переглядати самостійно, обравши Календар торгів та потрібну дату. Користувач зможе переглянути Біржовий/Аукціонний бюлетень, де зазначена вся інформація стосовно аукціону (продавець, товар, стартова ціна, обсяг і. т. д). Після завершення аукціону виставляється Бюлетень середньозважених цін, де зазначається реалізований обсяг, мінімальна, максимальна та середньозважена ціна.

Котирування УЕБ

Органи влади, регулюючі та правозахисні органи, регулятори, міністерства та відомства, ЗМІ тощо використовують котирування УЕБ та іншу біржову інформацію. Біржа плідно співпрацює з органами української влади та регуляторами, оскільки, окрім іншого, стала для них дієвим інструментом для побудови конкурентного ринку, забезпечення прозорості, подолання корупції та підвищення економічних показників діяльності підприємств галузі.

Біржові котирування УЕБ стали визнаними органами влади та затребуваними ринком, їх публікують вітчизняні та міжнародні цінові агентства. Міністерство економіки рекомендувало використовувати котирування УЕБ як орієнтир при перегляді ціни в договорах публічних закупівель природного газу та нафтопродуктів (Рекомендації №3304-04/698-06 від 08.01.2020 та №3304-04/54265-06 від 11.12.2018), щоб врегулювати негативні цінові ситуації з закупівлями.

УЕБ було розроблено та розпочато публікацію Місячного індексу ціни електроенергії базового навантаження. Зокрема, НКРЕКП було розроблено постанову «Про затвердження Змін до Порядку формування цін на універсальні послуги», відповідно до якої пропонується в ціні на універсальні послуги при розрахунку ціни закупівлі електричної енергії враховувати ціни УЕБ.

ПЛАНИ УЕБ У 2022 РОЦІ

Подальша адаптація всіх бізнес процесів відповідно регулювання, яке імплементується НКЦПФР.

Підвищення ліквідності короткострокового ринку газу.

Запуск ф'ючерсів за напрямками «Електрична енергія» та «Природний газ». Подальша стандартизація та уніфікація продуктів.

Сприяння встановленим стандартів прозорості та звітності енергетичного ринку України.

Налагодження здійснення повноцінного клірингу та ризик – менеджменту.

Посилення міжнародної інтеграції на ринку природного газу, в тому числі в рамках проєкту SEEGAS. Надання можливості здійснення транскордонної торгівлі природним газом на УЕБ.

Перехід на торгівлю природним газом в МВт.год. та без ПДВ.

Організація аукціонів на експорт електроенергії до країн Європи.

Можливості нових ринків

Ринок відновлювальних джерел енергії (ВДЕ)

- Гарантії походження
- Викиди парникових газів (CO2)
- Воднева енергія (H2)

Сільськогосподарська продукція

Україна експортувала 56,7 млн. тонн зернових і зернобобових культур у 2020 році (або близько 40% експорту) і посіла друге місце у світі за загальним експортом зернових за даними Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Тверде біопаливо

В Україні щорічно в енергетиці може використовуватися 34 мільйони тонн біопалива. Вже введено в експлуатацію понад 2,4 ГВт потужностей з біомаси. Потенціал заміни природного газу з відходів сільського господарства становить 9,3 млрд. куб. м. на рік.

UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE

УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

ТОВ «Українська енергетична біржа»
01001, Україна, м. Київ, вул. Хрещатик, 44,
4 поверх

Телефон контакт-центру: 044 35 35 735

ueex.com.ua

facebook.com/ce.ueex